

Posam. šte. Din -75,
četrtkova in sobotna
številka Din 1.50

"Tabor", izhaja vsak
nedeljo in praznikov,
datumom naslednjega
meseca po pošti 10 L
zemstvo 18 Din, dostavljen
11.50 Din, na izkaznice 10 Din.

"NARODNI LIST" (četrtkova šte.
"Tabora") se naroča kot tednik
in stane mesečno 2 Din, četrt-
letno 6 Din, polletno 12 Din,
celoletno 22.50 Din.

Naročnina se plačuje vnaprej.

Poštšina plačana v gotovini.

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din -75,
četrtkova in sobotna
številka Din 1.50 :-:

UREDNIŠTVO "Tabora" in "Na-
rodnega lista" je v Mariboru, Jur-
čičeva ulica 4, I. nadstropje.
Telefon interurban št. 276.
— Rokopisi se ne vračajo. —

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4,
prilijesko desno. — Telefon št. 24.
SHS poštno-ek. račun za "Tabor"
11.787, za "Narodni list" 12.853.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. Inerzate cene po dogovoru.

Leto: IV (II).

Maribor, četrtek 15. februarja 1923.

Štev: 36 (7).

Situacija volilne borbe.

Sporazum med radikali in Madžari razbit. Pretep med radikali v Skoplju. Borba med radikali v Vojvodini. Radikali v Zagrebu. Spahovi muslimani.

Beograd, 14. februarja. (Izv.) Kakor znano je bil že tekom meseca januarja dosežen sporazum med radikali in vojvodinskimi Madžari glede skupnega nastopa pri bodočih volitvah. Glasom tega sporazuma so se Madžari obvezali, da ne bodo postavili lastnih kandidatov, temveč glasovali za radikale. Radikali so se zato obvezali, da bodo poskrbeli, da se vpišejo Madžari, ki so naši državljani, naknadno v volilne imenike. Vodstvo madžarske stranke je z ozirom na to, da vlada v tem oziru doslej ni še ničesar storila, sklenjeni sporazum preklicalo. Glavni odbor madžarske stranke je izdal proglas, v katerem poziva Madžare, naj ostanejo pri bodočih volitvah pasivni.

Beograd, 14. februarja. (Izv.) "Narodna volja" poroča iz Skoplja, da je končal sestanek zaupnikov radikalne stranke, na katerem bi se imeli določiti kandidature za Skoplje, s pretepom. Opozicija je vrgla iz Beograda došle delegate iz dvorane.

Francozi zasedajo dalje.

Essen, 13. februarja. Francozi so danes zasedli Wesel in Emmerich.

Frankfurt, 13. februarja. Francozi so danes zjutraj zasedli vse dovozne ceste ter kontrolirajo vse vozove, ki prihajajo v mesto. Dovo iz Nemčije je sicer dovoljen, toda iz zasedenega ozemlja v Nemčijo ne puste nazaj nobenega voza.

Berlin, 13. februarja. Telefonska zveza z Dölsburzom Krefeldom, Offenbergom in Appenweilerjem je prekinjena. Brzojavni urad v Wiesbadenu je radi

zasedbe po Francozih ukini nadoznanje ter ustavil delo. Pri poštne uradu v Mainzu so Francozi vzpostavili kontrolo poštne listin. V Saarburgu je vojaštvo zasedlo kolodvor, radi česar so železničarji ustavili delo. V Ludwigshafenu počiva ves promet. Vse poti v zasedeno ozemlje so zaprte. V Gelsenkichen so francoske oblasti zaprle velikega župana, župana, policijskega predstojnika in ravnatelja državne banke. Poštno in mestna poslopja je zasedlo vojaštvo.

mišču (prostorih tržaškega velesejma) požar, ki se je vsled viharja bliskovito razširil ter uničil dve tretini paviljonov. Škoda se ceni na dva milijona lir.

Iz angleške politike.

London, 13. februarja. Danes popoldne se je pričela v spodnji zbornici razprava o prestolnem govoru. Unionist Roberts je predlagal zalhalno addresso. Predlog je bil z večino sprejet.

London, 13. februarja. Lloyd George je poskušal doseči zopetno združitve obeh liberalnih strank, toda Asquit je njegov predlog zavrnil.

BORZA.

Curik, 14. februarja: (Izvirno.) Sklepni tečaj: Pariz 32.20, Beograd 5.20, London 24.95, Berlin 0.0228, Praga 15.80, Italija 25.50, Newyork 532.50, Dunaj 0.00745, žigosane krone 0.0075, Budimpešta 0.2025, Varšava 0.0125, Sofija 3.05, Bukarešta 2.60.

Zagreb, 14. februarja: (Izvirno.) Pariz 6.20—6.30, Švica 19.25—19.30, London 4.79—4.81, Berlin 0.37—0.395, Dunaj 0.1440—0.1455, Italija 4.90—4.96, Praga 3.05—3.06, Newyork 101.50—102.50, Budimpešta 3.90—3.95.

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

Slovenski javnosti!

"Nedeljska manifestacija društev je srečno za nami! Odpor Slovencev zlomljen!"

To poročilo g. dr. Mirka Grasellija Ivanu Hribarju ni sicer bilo namenjeno javnosti. Toda v boju, ki sem ga počel proti temu gospodoma po svoji vesti in prepričanju, ne smem našemu narodu prikriti tako nevarnih poročil o stanju naše narodne stvari.

Te dni ima priti v Beograd v zvezi s pogodbo radikalcev z našimi Nemci tudi gospod Seipel iz Dunaja, ker sevestri-rana premoženja v Jugoslaviji predstavljajo milijardno jamstvo za najetje kredita za Avstrijo.

Radikalni zaupnik dr. Lenard je izdal, da treba mednarodnemu položaju žrtvovati severno Slovenijo, saj se je tudi Grčiji iz takih razlogov prepustilo 200.000 Slovanov.

Če smo Slovenci del jugoslovanskega svobodnega naroda in ne drobiž, s katerim gospod Pašić plačuje svoje menice Nemcem zaradi mandatov, ni se smel nemški kurz uvesti brez zaslivanja narodne skupščine, ker temu usodnemu koraku mora slediti kot posledica naša amputacija in aneksija

Nacionaliste tira Ivan Hribar v zapore okrožnega sodišča v Mariboru. Tudi ta organizacija nima zastopstva v narodni skupščini in ne pride še danes v poštev kot parlamentarni činitelj. V imenu klerikalcev je g. Pušenjak podučil Cicvaričev "Beograjski dnevnik", da tudi njegova stranka računa na nemško pomoč pri volitvah. Za to pomoč se poteguje tudi Samostojna z nemškimi lepaki v Apačah. Meni se je torej podati same-mu v prihodnji narodni skupščini v borbo zoper uvedbo nemškega kurza v Sloveniji. Ta boj sprejeti mi je le, če me večina naroda podpre s svojim zaupanjem pri bližajočih se volitvah.

Pozivam torej vso narodno javnost, da uvaža depešo dr. Grasellija, ki misli, da je odpor Slovencev že zlomljen. Odpor zoper izdajstvo treba torej stalno krepiti in stopnjevati do sestanka narodne skupščine, kjer z izdajalec obračunamo. Predpogoj za zmago slovenske stvari pa je, da poprej zmaga lista "Napredne kmečko-obrtne zveze" 18. marca. To je danes slika o položaju.

Dr. Vekoslav Kukovec,

nosilec liste "Napredne Kmečko-obrtne zveze".

Kako stoji stvar z volitvami?

Dolžni smo podučiti naš svet, kako daleč so dospeli volilne priprave.

Za nas tako daleč, da bi lahko bile mirno že jutri volitve, ker so postavljeni že davno v vseh okrajih kandidati "Napredne kmečko-obrtne zveze". Celo nasprotniki so složni v tem, da so najboljše močje, kar jih je bilo sploh mogoče najti. Mi se za to v te volitve spuščamo z upanjem na velik uspeh na celi črti, tembolj ker noben glas ne gre v zgubo za celotno listo in ker bode od delavnosti okrajnih kandidatov in organizacij odvisno, ali okraj dobi poslance ali ne. V vsakem slučaju pa imamo pričakovati izvolitev vsaj nekaj naših kmečkih in obrtnih kandidatov, ker jih imamo postavljenih več. Klerikalci so dogospodarili, ker nimajo pokazati nikakršnih uspehov zadnjih let in tudi v naprej hočejo boj z državo namesto složnega dela. Samo z agitacijo bi se radi zopet prišli do velikega števila poslancev. Značilno je, da jim ni za samoupravo mariborske oblasti, ampak iščejo srečo v Ljubljani. Mi smo na stališču, da si pomagamo sami, kakor si naj ljubljanska oblast sama pomaga.

Samostojni kmetje so na ugledu mnogo izgubili, sloge z nami naprednjaki niso hoteli. Nemški plakati med kmeti v apaški kotlini jih pa ne morejo rešiti, kakor tudi ne bivši madžarski poslanec Hartner v Prekmurju, splošno znan kot izkoriščevalec ljudstva in veleindustri-jalec. Vodstvo samostojne je opravičilo svoj ločen nastop s tem, da so razredna stranka S Hartnerom so torej v istem razredu! Med vojsko je žito po Prekmurju rakviriral, zastopal je torej kmečko korist. V Prekmurju je znan pod besedo panamist, ki si je prste umazal.

Čudno je, da so tudi srbski radikali pri nas s pomočjo Nemcev in nemškutarjev srečo poskušali. Njihov kandidat je po rojstvu Slovenec, minister Zupanič,

po političnem mišljenju Velesrb, po narodnem prepričanju kupčevalec s slovenskimi narodnimi pridobitvami v korist nemčurjev. Pravi, da se mi Slovenci moramo žrtvovati, seveda slovenski obrtniki odstopiti zaslužek nemškim obrtnikom, da bode narodnostni mir zagotovljen. To je britka preizkušnja slovenstva ob meji. Naj kdo reče, kar hoče o tem, kako daleč je umestno biti naroden, narodna ideja je bila zmiraj doslej naša zvezda vodnica. Zato se mladina povsod odločno protiv kupčevanju z našo narodnostjo in mi smo in bomo na njeni strani. Upamo, da tudi kmečki in obrtniški krogi!

V tem trenutku, ko to pišemo, je okrožni sodnji v Mariboru predložena naša lista kot prva in nam je zato priznana prva škrinjica na vseh volitvah. O naših kandidatih smo spregovorili že zadnjič. Štefan Kihar v Prekmurju trdno stoji na našem kmečkem in obrtnem programu. Preteklo nedeljo sta imela oba naša prekmurska kandidata Štefan Kihar in Peter Kovač skupaj z nosilcem liste dr. Kukovcem sijajen shod zaupnikov. Tostran Mure dela najživahnejše naš Lovro Petrovar v ormoškem in ptuj-skem okraju ter mu iz srca želimo, da bi zmagal ta naš vrli kmečki strokovnjak. V celjskem in mariborskem okraju so se zganili obrtniki, ki so skupno podpisali oklic obrtnikom celega okrožja. Obrtniki štejejo v okrožju sami 8000 glasov. Za

baka pa gredo v boj tudi kmetje in v mestih narodni krogi. V šmarškem okraju se dela z zaupnimi shodi za kmetijskega večaka Puklavca, v ljubomer-skem okraju za Franca Cvetka, v Posavju za dr. Roša. V Gornjem gradu se dobro giblje Franc Kocbek, ob Pohorju pa Ivan Gumzej.

Te dni so se razposlala načela "Napredne kmečko-obrtne zveze", kmalu se pošljejo lepaki, posebej sestavljeni za

Konferenca o južni železnici.

Beograd, 14. februarja. (Izv.) Včeraj se je vršila konferenca o južni železnici, na kateri je podal prometni minister določila, nakar je obravnaval zadevo tudi finančni minister s finančnega stališča. Vlada s predlogom, ki ga je stavila južna železnica, ni zadovoljna, ker ščiti samo delničarje, ki so po večini Italijani. Najemnina, ki naj bi znašala 22.50 odstotkov bruto-dohodkov, je mnogo previsoka. Delegete za pogajanja v Rimu so dobili potrebna navodila. Delegetji sta pridržena še dva strokovnjaka.

Priprave za sprejem Seipla v Beogradu.

Beograd, 14. februarja. Tukaj se vrše priprave za sprejem avstrijskega zveznega kanclerja Seipla in avstrijskega zunanjega ministra. Pripravlja se tudi materijal za predstojenja pogajanja, ki jih bo vodil zunanji minister dr. Ninčić. Ekspert trgovskega in finančnega ministristva bodo določeni te dni.

Madžari dementirajo vesti o Horthyjevih pretenzijah na kraljevski prestol.

Budimpešta, 13. februarja. Madžarski dopisni urad odločno dementira vesti, ki so jih prinesli razni svetovni listi, kakor "Matine" itd., da se vrše na Madžarskem priprave za proglasitev Hothya madžarskim kraljem. To vest so objavili tudi skoraj vsi beograjski listi.

Tržaški velesejem pogorel.

Trst, 13. februarja. (Izvirno.) V ponedeljek zvečer je nastal na tukajšnjem se-

vsak okraj. Tako bo dana prijateljem naše organizacije prilika razviti živo delo po celem okrožju, ki bo plačano z lepim uspehom na dan volitev za edino narodno stranko, ki je pa obenem gospodarska.

Velika odgovornost zadene vsakega razumnika, ki bi ne hotel razumeti odločilnega pomena teh volitev za naše kraje za nedogledno dobo.

Spomenica ptujskih Slovencev.

Gospodu pokrajinskemu namestniku v Ljubljani.

Kot svojodobnemu manjšinskemu delavcu Vam je znano, da se je bojeval v Ptujju najbolj brezobziren boj od strani nemškutarstvih elementov napram slovenskemu narodnemu življu, ker je tukaj vodil kampanjo vodja nemškutarstva v Sloveniji.

Naravno je tukaj prišlo do najhujših izbruhov sovraštva napram Slovincem, n. pr. leta 1908, ko je po ptujskih ulicah tekla slovenska kri.

Po prevratu se je počela počasna asimilacija raznarodelih življenj ter s tem vračanje izgubljenih sinov k prvotni materi Sloveniji.

Pot evolucije nemškutarstva v jugoslovanstvo smo smatrali za edino vredno naše kulture in naše civilizacije ter smo načelno nasprotniki brahijalne sile napram mnogoletnemu tlačitelju.

To pot evolucije pa prekinja vlada v zadnji dobi s svojo protinarodno politiko.

Naši narodni nasprotniki so vsled te politike dobili novo hrbtnico, znova urejujejo že zrahlijane vrste odpadnikov ter ustvarjajo sklenjeno sovražno falango proti nam.

V lastni narodni državi moramo preiti mi v intenziven narodnostni boj proti narodnemu sovražniku in proti lastni vladi, ki ga štiti, da branimo severno mejo naše ujedinjene države.

Mi obojamo to protinarodno in protidržavno postopanje naše vlade.

S prav malimi izjemami je ostal nemški mentalitet neizpremenjen, kot je bil pred prevratom.

V interesu nacije in države zahtevamo, da se vodi v naših obmejnih, narodno še vedno ogroženih krajih, jugoslovanska nacionalna politika ter se zabrani tujim življenjem irendentističen pokret, ki se začasno skriva v nemškutarstvih družabnih prireditvah.

Pristni Nemci radi maloštevilnosti pri teh prireditvah sploh ne morejo priti v poštev radi maloštevilnosti.

V slučaju, da bi vlada vztrajala na svoji dosedanji politiki, absolutno odklanjamo odgovornost za vse posledice.

Za Jugoslovansko Matico v Ptujju, predsednik Jos. Gorup, l. r. — Za Čitalnico v Ptujju, predsednik dr. Ivan Fermevc, l. r. — Za Učiteljsko društvo za mesto Ptuj in

V. Kovačić:

Borba za našo državo v okviru Avstro-Ogrske.

(Dalje).

Tudi na Slovenskem moremo označiti v tej dobi naše nesvobode 2 zanimiva »jugoslovanska« pojava. Prvi sega nazaj v leto 1865. 24. sept. t. l. se je vršila namreč v Mariboru Slomškova slavnost, ki pa ni bila le slavnost, nego kakor vse narodne prireditve tega razdobja tudi političen dogodek. Ob tej priliki so slovenski politiki postavili državnoopravni program, ki je bil reakcija in tlak. »septembarski patent« (ustava, proglašena po dunajski vladi v septembru 1865); ponovili so zahtevo po zedinjeni Sloveniji, zahtevali pa k temu nje priklonjenje k zgodovinski hrvatski skupini, dokaz, da so spoznali Nemci leta 1848. popolnoma pravilno dalekosežnost zahteve po zedinjeni Sloveniji.

Zelo jasen je postal Slovincem njihov ne baš zavidan vredni politični položaj po nemških zmagah v francosko-nemški vojni leta 1870. Ko se je vršil 1. dec. istega leta občni zbor Slov. Matice, je bil zato obenem v navzočnosti tudi veljega števila hrvatskih politikov redigiran jugoslovanski zajedniški program, ki ga moremo po njegovi radikalnosti nazvati naravnost predhodnika naše majske deklaracije. Najzanimivejše točke tega programa pravijo: »Edinstvo južnih Slova-

Kandidatska lista Napredne kmečko-obrtnice zveze za mariborsko-celjsko volilno okrožje za volitev poslancev dne 18. marca 1923.

Nosilec liste:

Dr. Vekoslav Kukovec, minister na razpoloženju v Mariboru.

Srezki kandidati:

1. Za volilna okraja Brežice-Sevnica in Laško.

Kandidat: Dr. Franjo Roš, župan v Laškem,

Namestnik: Josip Holy, obrtnik v Brežicah.

2. Za volilna okraja Celje-Vransko in Maribor levi breg-St. Lenart:

Kandidat: Ivan Rebek, obrtnik in posestnik v Celju,

Namestnik: Franc Mravljak, profesor v Celju.

3. Za volilna okraja Murska Sobota-Dolnja Lendava.

Kandidat: Stefan Kūhar, posestnik v Markišovcih,

Namestnik: Peter Kovač, posestnik in trgovec v Dol. Lendavi.

4. Za volilni okraj Konjice.

Kandidat: Franc Petelinšek, posestnik in kolar v Oplotnici,

Namestnik: Franc Seručar, posestnik in kolar v Hebenštrajtu,

9. Za volilni okraj Smarje-Rogatec-Kozje.

Kandidat: Anton Puklavac, posestnik in vinarski ravnatelj v Mariboru,

Namestnik: Anton Malgaj, vinar v Zibiki.

5. Za volilni okraj Ljutomer.

Kandidat: Franjo Cvetko, nadučitelj v Vučji vasi,

Namestnik: Janjo Horvat, slikarski mojster v Ljutomeru.

6. Za volilna okraja Maribor desni breg-Slov. Bistrica in Slovenjgradec-Soštanj-Marenberg.

Kandidat: Ivan Gumzej, posestnik in obrtnik v Slov. Bistrici,

Namestnik: Peter Mravljak, posestnik v Vuhredu.

7. Za volilna okraja Mozirje in Prevalje:

Kandidat: Fran Kocbek, nadučitelj v p. Gornjigrad,

Namestnik: Ivan Lipold, posestnik v Mozirju.

8. Za volilna okraja Ptuj in Ormož.

Kandidat: Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih,

Namestnik: Janko Debeljak, posestnik Medribniki.

Vsi za to listo, ki bo imela na volišču povsod prvo škrinjico!

okraj, predsednik Mirko Majcen, l. r. — Za telovadno društvo »Sokole« v Ptujju, starosta dr. Šalamun Fr. l. r. — Za telov. društvo »Orele« v Ptujju, starosta Arnuš Mart., l. r. — Za Dramatično društvo,

predsednik dr. I. Fermevc, l. r. — Za lovsko društvo, predsednik Princ, l. r. — Za moško CM podružnico, predsednik dr. T. Gosak, l. r. — Za žensko CM podružnico, predsednica Vida Horvat, l. r. — Za Kolo

nov, začeto ob postanku naroda, je ostalo vse veke svetovnih dogodkov neprenehoma živo v narodnem čustvu in se javlja proti drugim narodom v edinstvu jezika. — Južni Slovani, ki živijo pod različnim imenom Slovencev, Hrvatov in Srbov... Zedinjavajo... vse svoje moralne in materialne moči ter jih hočejo uporabljati za svoje edinstvo na književnem, gospodarskem in političnem polju. — Južni Slovani habsburške monarhije bodo osnovali svoje delovanje tudi na to, kako bi pomagali zadovoljiti v enakih potrebah svojim bratom onstran meje, s katerimi so ene narodnosti. (Lončar, Polit. življenje Slovencev, 2. izd., str. 49.) Proglas tega programa je našel odmev pri akademski mladini na Dunaju, kjer je združena srbska, hrvatska in slovenska omladina napravila manifestacijo za ta program. Slovenski omladinici so zahtevali od slov. inteligence, naj se nauči, če hoče pristopiti ki praktičnemu izvajanju ali vsaj za pripravo k temu, srbsko-hrvatskega naroda. Oficijelni Dunaj jugoslovanske omladine seveda ni slišal niti ni reagiral na zajedniški program.

Zato postane spet glasnejša zahteva po političnem združenju Jugoslovanov v okviru avstro-ogrskih mej, tako pri nas kakor na našem jugu, ko je Avstrija zasedla leta 1878. Bosno in Hercegovino. Tedaj so v zagrebškem saboru zahtevali, da se ti dve pokrajini priključita Hrvatski, Slavoniji in Dalmaciji. — V slovenskih listih pa se začne glas, naj se osnu-

je »Ilirija« od Beljaka na Koroškem do Trebinja v Hercegovini ter od Osijeka v Slavoniji do Kotora v Dalmaciji. Obenem povzdigne isti glas svarilo, da ilirska ideja ne bo izginila, če Avstrija želje ne bi hotela izpolniti, da pa bo v tem slučaju postala nositeljica ideje mala Srbija. In to se je tudi zgodilo, ker je Avstrija — na našo srečo — preslišala ta svarilni klic in mnogo več drugih. Tirala je svojo politiko naprej ter napravila iz Bosne in Hercegovine kolonijo, ki jo je eksploatiral avstrijski Nemeč, ki jo je izžemal, kjer jo je mogel, naduti Madžar, in ki je bila raj preko Save došlema kuferasu. — O kakih zahtevi naših rojakov srbskega imena glede Bosne in Hercegovine pa ni nič slišati. Saj je še cerkvena avtonomija, ki jo je imel naš srbski življ v Vojvodini, bila karikatura; znano je, da je bil mogoč kot patrijarh samo, kdor je bil pri Madžarih dobro zapisan.

Tri stoletja skoro minejo nato, ne da bi se pojavila kaka »jugoslovanska« stremjenja, ki bi jih morali smatrati za resna. Pa saj tudi niso bila mogoča. Rojake v Hrvatski in Slavoniji je državna oblast posrežila s Khuenom Hedervarijem, s pijanim Pavletom Rauchom, s Tomašičem in nazadnje s Čuvajem. Slovenci pa so se obupno borili za vsak slovenski razred, za vsakega slovenskega uradnika ali pa so lovili drobtinice, ki so padale z nemških vladnih miz ter se izgubljali v brezsmotnih medsebojnih prepirih, v katerih so šli dosledno za svo-

jugoslov. sester, predsednica Irma Sche-ligova, l. r. — Za slov. pevsko društvo, podpredsednik Forčesin, l. r. — Za pevsko društvo »Zarja«, predsednik Janez Blažek, l. r. — Za društvo zasebnih namješencev Ivan Logar, l. r. — Za muzejsko društvo, tajnik Lud. Mlakar, l. r. — Za narodno uradništvo Jos. Gorup, l. r. — Za bralno društvo v Rogoznici, Haladea, l. r. — Za NSS, predsednik Anton Blažek, l. r. — Za SLS, predsednik dr. Fr. Kotnik, l. r. — Za JDS v Ptujju, predsednik dr. Tone Gosak, l. r.

Politične vesti.

* Mi in lozanska konferenca. Jugoslovanski poslanik v Sofiji in delegat lozanske mirovne konference je objavil »Vremenu« svoje vtise o lozanski konferenci. Z ozirom na stališče naše države na konferenci, pravi Rašić, da je naša delegacija zastopala vedno mišljenje, da mora Bolgarija dobiti gospodarski izhod na Egejsko morje. To jugoslovansko stališče je podpirala tudi Grčija.

* Češki zakon o zaščiti države, o katerem prinašamo na drugem mestu natanečnejše razmotrivanje, je bil dne 13. t. m. predložen parlamentu in v prvem čitanju sprejet.

* Upravnika madžar. države Horthyja, ki je bil v prejšnji državi admiral, namestnik sedanji madžarski režim proglašiti za kralja. O tem, da Horthyju zelo ugaja bivanje na bivšem kraljevskem gradu v Budimpešti, je bilo že dolgo znano in najbrž ne bo daleč od resnice, če se govori o njegovih načrtih postati kralj v vsemi kraljevimi pravicami. Torej bomo dobili v Evropi novo dinastijo Horthyjevcev.

JDS.

Seja načelstva mariborske krajevske organizacije JDS v četrtek 15. t. m. ob 18. uri v tajništvu (Cankarjeva 1.)

TAJNIŠTVO DEMOKRATSKE STRANKE V MARIBORU za oblastno organizacijo stranke in za Maribor je odslej stalno v Cankarjevi ul. št. 1, prtilično. Tam so tudi klubski lokali za seje strankinih organizacij in za sestanke strankinih pristavev. Tam naj oddajajo člani stranke vse svoje želje, zadeve, prošnje itd. Tam so na vpogled volilni imeniki za Maribor. Uradne ure so od 8.—12. ure dopold, ter od 16.—18. ure popoldne.

Tajništvo demokratske stranke v Mariboru ima telefonsko štev. 337.

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.

Jim ciljem le klerikalci, potem ko so se na I. slov. katoliškem shodu leta 1892 definitivno ločili duhovi in je dal »klatdivar« Mahnič klerikalizmu trdne idejne temelje.

Tako je napočilo leto 1908., leto aneksije Bosne in Hercegovine. Že leto poprej je izdal dr. Henrik Tuma študijo »Jugoslovanska ideja in Slovenci« ter videl najboljšo mogočnost za realizacijo te ideje v socijalni demokraciji. Zahteval je kulturno spojitve vseh v Avstriji biva-jóh Jugoslovanov ter skupno kulturno organizacijo. Prvi korak k razvoju jugoslovanske ideje mu je bil v tem, da organizujemo trgovino v Trstu in da za to pripravimo Slovence in Hrvate. Tudi on je jasno in glasno povedal, da bi pomnilo podvreči se dotedanjemu avstrijskemu režimu toliko, kakor podpisati si narodnostno in ekonomsko smrtno obsodbo. In tudi on je svaril, češ, »prihodnost vsekako mora pokazati, da brez združene slovensko-hrvatsko-srbske Ilirije — ne more biti Avstrije«. Imel je prav. Pa tudi za to se niso zmenili dunajski diplomatje, nego pogumno povedli aneksijo po svoje. Ne bili bi tega storili, da ni bilo Čušime in Makdena. A Rusija je bila izmučena, Srbija sama pa proti Avstriji prešibka. Avstrija pa je za svoje »zveste« uprizorila še znani zagrebški proces, da bi jim pokazala, kako potrebno je bilo oslabljenje Srbije, ki je seveda reflektirala na anektirani deželi kot na delež, ki pripada njej.

Dnevna kronika.

— Naš kralj za hrvatskega umetnika. V Vrbanji v Slavoniji je nameščen na tamkajšnji šoli mladi učitelj Mihajlo J. Živić, ki je izbrani slikar, posebno nadarjen pa je v lesoreški tehniki. Da ne zavrže svoje nadarjenosti, je hotel oditi na umetniško akademijo ter v to svrhu zaprosil za enoletni študijski dopust, katerega pa ni dobil. Radi tega se je odpravil naravnost v Beograd k kralju. Kralj ga je sprejel zelo prijazno ter mu takoj izročil priporočilno pismo, s katerim ga je poslal k zagrebškemu pokrajinskemu namestniku. Obenem je kralj sprejel štiri njegove lesoreze ter mu naročil, naj se čez leto dni zopet vrne k njemu s takim novim delom, da bo videl, kako bo napredoval. Živić bo dobil stalno učiteljsko plačo, dopust ter še kraljevo nagrado za slike. To je res lepo in blago dejanje našega dragega kralja.

— Vodstvo okrajnega glavarstva v Ptuj. Je prevzel vladni svetnik dr. Vodopivec.

— Iz sodne službe. Stalno so upokojeni: višji pisarniški oficij Josip Radošič pri okrajnem sodišču v Mariboru ter sodni sluga Ivan Vrtačnik in Josip Marinko v Ljubljani. Anton Šmon v Mariboru.

— Imenovanja. Načelnikom oddelka za notranja dela pri pokrajinski upravi za Slovenijo je imenovan dvorni svetnik Janko Kremenšek. — Za ravnatelja na realni gimnaziji v Kočevju je imenovan dosedanj profesor Anton Burger. — Za dosedanj profesor Anton Burger. — Za provizorne honorarne okrožne zdravnike so imenovani r. Georgij Markovič pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., dr. Aleksij Novak pri Sv. Marjeti na D. p. in dr. Peter Sokolov pri Sv. Juriju ob Ščavnici. — Dr. Ivo Rudolf je imenovan za provizor-nega okrajnega zdravnika pri konjiškem okrajnem glavarstvu.

— Izid volitev v višji šolski svet je pokazal sijajno zmago naprednega učiteljskega. Oddanih je bilo 3107 glasov. Od teh so dobili kandidati Udruženja učiteljskega 2508, klerikalci pa 449 do 453. Praznični glasovnic je bilo 72, ostali glasovi so bili razcepljeni. Za člane višjega šolskega sveta so bili izvoljeni gg. Luka Jelenc (1597 glasov), Anton Gnuš (1536 glasov), Ivan Tomažič (1672 glasov) za namestnike; ga Janja Miklavčičeva, ga Ilka Waschtetova ter ga Marija Godčeva. V veliki manjšini sta ostala klerikalna kandidata (»Slomkarja«) Julij Slapšek in Rudolf Pečjak. Pri zadnjih volitvah so klerikalci dobili 477 glasov. Kandidatska lista UTU je napredovala za 170 glasov. Čestitamo našemu učitelstvu k tako krasni in častni zmagi.

— Gradnja železnice Ljutomer—Ormož je v polnem toku. Zaposlenih je večje število inženirjev, tehničnih delavcev in mnogo delavstva. Gradijo barake, stavijo profile in dovažajo material. V Ljutomeru in okolici vlada nenavadna živahnost.

— Nove zlatnike s podobo kralja Aleksandra je hotel kovati zlatar Milan La-

— V Ljubljani pa je 20. septembra tega leta takla nedolžna kri Adamičeva in Lundrova. To in še marsikaj drugega, kar bodo odkrili še le poznejši zgodovinarji, raziskovalci, pa dokazuje, da je začelo tedaj že učinkovati delo, ki se sicer ni priznavalo kot delo minirjev, nego se je prikazovalo kot dijaško kulturno gibanje pod krinko narodnega radikalizma, njegovi početki segajo v leto 1903. in ob čigar zibelki sta stala sedanja ministra n. razp. dr. Kramer in dr. Žerjav. V tem gibanju moramo iskati kali poznejšemu preobladinskemu pokretu krog lista »Preporoda«, ki se javi med balkanske vojne. Splohi je treba te dijaške pokrete podrti kot eminentno nacionalne pokrete; aktivnost je izhajala le iz njih in po njihovi pobudi. To so pokreti, katerih so se udeleževali vsi naši mlajši javni delavci, bodisi politični bodisi kulturni. Prirejali so se shodi in sestanki, snovala so se društva in tajne zveze, podvzemala so se potovanja in se oledkovala s preskrbovanjem dijaških prenočišč itd. To so oni konventikli, ki jih je m. pr. imelo tudi mariborsko srednješolsko dijaštvo v »Pečlari« Narodnega doma in ki so morali ostati strogo tajni, ako nisi hotel biti iz šole izključen. Iz takih dijaških organizacij so ja končno izšli tudi atentatorji Bukič, Princip in Čabričević.

(Dale prihodnjik.)

Politično obzorje.

Zakon o zaščiti države na Češkoslovaškem.

Ko je bil pri nas uveden zakon o zaščiti države, so planili po njem vsi, ki se slučajno ne strinjajo z vladnim režimom in so izlili neizmerno črnilo, da bi dokazali, da je Jugoslavija od glave do nog reakcionarna. Zakon je imel in ima nedvomno svoje senčne strani, toda nihče ne more dokazati, da ni storil mnogo dobrega. Ustavil je prodiranje boljševizma, ki je skušal s pomočjo raznih malkotentov in nepismenih kmetov (Črna gora in Južna Srbija) izvršiti uničujočo operacijo na naši komaj nastajajoči državi. Taki zakoni so naravna reakcija na poskuse, da se v malih, gospodarsko nezrelih državah omajajo pravni in fizični temelji, ki na njih sloni državni red. Država tu posega po samopomoči kakor človeško telo, ki ustvarja proti strupom tzv. protistrupe. Strupe se da v gotovih slučajih ubiti samo s protistrupom in tudi legalna državna oblast ima pravico vsiliti posameznikom svojo voljo, pri čemur mora seveda silo smatrati le kot potrebno zlo, ne pa kot samonamen in naložilo. Kratkotrajno: z zakonom o državni zaščiti so bili socialno-revolucijski poskusi zavrnjeni na pot mirnega razvoja.

Zakon o zaščiti države proti komunizmu in anarhizmu imajo celo v svobodnih Zedinjenih državah; imajo ga nadalje v Nemčiji in na Poljskem. Zadnje dni ga pripravljajo tudi na Češkoslovaškem. Na Poljskem je naperjen proti komunistom in proti reakcionarnim desničarjem o koli generala Hallera; iz teh vrst izhaja tudi nedavno ustreljeni morilec predsednika Narutowicza, slikar Niewiedemowski. Na Češkem je njegova ost obrnjena proti vsem destruktivnim življenjem: komunizmu, vsenemškemu nacionalizmu Baer-nove vrste, madžarskim plačencem na Slovaškem in drugim.

Značilno je, da pri sestavljanju tega zakona sodelujejo vse uglednejše češke stranke, ki so obenem tudi zastopane v vladi. Predvsem agrarci, potem socialni demokrati in narodni socialisti, katoliška ljudska stranka in narodno-demokratska stranka. V opoziciji so samo češkoslov. in nemški komunisti, nemški nacionalci in kršč. socialci, slovaški klerikalci in Madžari. Tu tedaj vidimo jasno ločeno črto med strankami, ki so za državo in onimi proti državi. Komunisti prisegajo na program III. internacionale; ta program jim prepoveduje delo na ureditvi domače države, nasprotno: morajo ga celo ovirati in otežkočati, ker bodo boljševiki prišli na vlado samo tedaj, če bo

zanov v Osljeju ter je prošil trgovinsko ministrstvo za tozadevno dovoljenje. Ministrstvo je ta predlog odbilo, ker namerava izdati nove zlatnike Narodna banka sama.

— Občestno šadje. (Na naslov okr. zastopov.) Vigred je pred durmi. Umen gospodar že snaži sadno drevje. Tudi cestarji ob državnih cestah »snažijo« nasade. Že lansko leto smo pisali o sistematičnem uničevanju sadnega drevja po naših cestarih; takrat je bilo že prepozno, letos smo se pravočasni. Še enkrat povdarjamo torej, cestarji se naj poduče, kako se snaži in obrezuje sadno drevje! Škoda, ki jo povzročajo z neukim sekanjem (!) in žaganjem vej je že ogromna in bo se dala težko poravnati. Okrajno glavarstvo naj ukrene takoj vse potrebno, dokler je še čas. Sadjarsko šolo imamo v Mariboru, sadnega drevja tudi, da ni kmalu krajev, ki bi se mirno primerjali z našimi nasadi. Res umno sadjarstvo. Ob cestah pa, kjer vsak vidi napake, pa cestarji tako mrevžirajo drevje. Država naj skrbi za svoje nastavljenice, tudi za cestarje, in daj jim, da jim ne bo treba kuriti s sadnim drevjem. Škoda, ki jo naredijo s tem državi, je večja, kakor potrebno povzročanje plače.

— Napad v dijaškem domu v Zagrebu. Minulo soboto popoldne sta študirala v učilnici dijaškega doma v Zagrebu medicina Kožulić in Grdović. Nenadoma je na dvorišču počil strel in krogla je zadela jedva 20 cm od glave Kožulića v zid. Zlikovec, ki je streljal v učilnico dijaškega doma, je pobegnil. Sumi se, da gre za osebne sovražnike Kožulića, ki so se hoteli na ta način maščevati. Uvedena je stroga preiskava.

— Na potu domov zmružila. Sedemdesetletna starica, Ljubica Petrović je

po svetu zavlada popoln nered in obup. Nemški nacionalisti so znani daleč na okrog kot stari in neizprosni sovražniki vsega, kar diši po slovenstvu; v prejšnji državi so bili ravno češki Nemci najzagrizenejši hujskači in svetovalci dunajskih ministrstev. Čisto naravno je, da se sedaj prav nič ne ogrevajo za češko republiko in da rovarijo proti njenemu obstoju z vsemi mogočimi sredstvi (tožba proti bivšemu nemškemu poslancu Baeranu). Preostanejo še slovaški klerikalci in Madžari, o katerih stališču smo na tem mestu že opetovano razpravljali. Prav posebno ostudno je vedenje slovaških klerikalcev, ki delajo odkrito za mad. državo.

Napad na finančnega ministra dr. Rašina, ki ga je izvršil mlečnozobi boljševik, je napotil vse trozne politike, ki so na Češkem za državo in za republiko, da so sklenili kar najbolj pospešiti uveljavljenje zakona o državni zaščiti. Načrt, ki ga sedaj obravnavajo v parlamentarnih odsekih, je nekoliko podoben našemu. Vsebuje ostre kazni proti osebam, ki delujejo zoper obzvo države in ogrožajo življenje njenih predstaviteljev.

Zakon bo menda v nekaterih točkah še nekoliko spremenjen, v celoti pa bo nedvomno sprejet. S tem bo češkoslovaška republika storila to, kar je dovoljeno vsakomur v sili: obraniti se, če treba tudi z orožjem, pred onimi, ki ogrožajo življenje. Tudi država mora živeti. Koliko boja in trpljenja je bilo treba, predno so Čehi in Slovaki postali to, kar so bili srečnejši narodi že zdavnaj: svobodni in na lastni zemlji neodvisni gospodarji. Ogromna večina državljanov je za sedanjico državo, je tudi udeležena na njeni upravi, zato pa ima vlada popolno pooblastilo, da prepreči brezvestna in kvarljiva dejanja raznih razdiračev in rovarjev. Tako obramba tedaj ni reakcija, kakor ni znamenje zločinstva, če se uprem človeku, ki me hoče uničiti. To je zdrav instinkt življenja in samoohrane, izjemna mera v izjemnih razmerah. Država mora ostati, ker brez nje ni reda in mira. Brez narodne države ni narodne svobode, in noben narod se z veseljem ne podvrže drugemu. Skrb čeških strank za državo je znamenje dobrega patriotizma. Pri nas imamo prazne in nepremišljene ljudi, ki rabijo besedo »patriotizem« kot psovko. Patriotizem pa je krepost. Ljubim do domovine in zaupanje v državo — te dve lastnosti sta še vedno v čast vsakemu treznemu človeku, ki mu ni vseeno, kako se godi na svetu.

na krstni slavi svojih sorodnikov pila malo več, kakor je mogla prenesti. Precej dobre volje se je napotila domov. Na oledeneli cesti je starki spodrsnilo ter je padla v sneg. Vsled starosti in preveč zavžitega alkohola ni mogla več na noge in zjutraj so jo našli v snegu zmrznjeno.

— Špijsko toplota je razkrila pelmo-nostrska obmejna komisija v Baranji; člani te špijske družbe so med drugimi tudi razne ugledne osebe v Osljeju in Senti. Tekom preiskave je bilo aretiranih več oseb, katerim je dokazano, da so v službi madžarske vlade, ki jih podpira z denarjem.

— Smrt na svatbi. V Ljubljani se je te dni vršila poroka z običajno pojedino. Nevestinemu očetu je nenadoma postalo slabo. Zadel ga je kap in je kmalu na to izdihnil.

— Smrt na plesu. Na plesu, ki se je vršil minulo nedeljo v Somboru, je bil med drugimi tudi Ranko Nastasić s svojo mlado ženo. Ranko je bil izredno dobre volje. V družbi je potegnil iz žepa samokres ter se z njim igral. Nenadoma pa se je samokres sprožil in krogla ga je zadela v trebuh. Težko ranjenega so nemudoma prepeljali v bolnico, kjer pa je kmalu na to umrl.

— Zopet v orožnike preoblečeni razboj-niki. V južnih delih naše države se razbojniki kaj radi poslužujejo uniforme orožništva, da lahko tem bolj nemoteno opravljajo svoj krvavi posel. Tako so na Svečnico prišli h kmetici Kati Mikulić v Banovi Jarugi v orožnike preoblečeni razbojniki, jo zvezali, pretepli in ji odvzeli 300 dinarjev, nekaj mesa in stroj za striženje ovc, nato pa so jo zvezano odpeljali k sosedu Bunetu, pri katerem so napravili »hišno preiskavo«. Seveda je ta hišna preiskava imela tak konec, da so raz-

bojniki »zaplenili« za krog 10.000 dinarjev razne zlatnine. Ravno, ko so se razbojniki odpravljali, so prihiteli o napadu od nekega malega dečka, na katerega so razbojniki pozabili, obveščeni orožniki. Med razbojniki in orožniki se je vnela prava bitka, tekmo katere so se razbojniki u-maknili v bližnji gozd in izginili v temi. Krvavi sledovi pričajo, da je moral biti oden razbojnikov ranjen. V temni noči je bilo nadaljine zasledovanje nemogoče, drugrega dne pa o razbojnikih ni bilo več sledu.

— Drzen tat. Novosadska policija je aretirala znanega dolgoprstneža, nekega Jovana Felingerja, ki je bil radi tatvine že mnogokrat predkaznovan. Ko so ga na policiji zasliševali, je porabil Felinger ugodni trenutek zato, da je med zaslišavanjem ukradel cigaretno dozo — policijskega komisarja. Seveda so tatvino kmalu opazili in Felingerjeva zgodovina je za eno dozo in par dni zapora bogatejša.

— Velik požar v Argentini. V pristanškem mestu Bahia Blanca je v noči od 11. na 12. februarja v vojaškem pristanšču nastal požar, ki je uničil tudi skladišče vojaških morskimi letal. Škoda se ceni nad pol milijona piastrov.

— Samomor 103 letne starke. Te dni se je obesila v Temešvaru 103 letna starca Jelena Jovanović. Imela je trinajst otrok in dvajset vnukov, toda vsi so pomrli, predno se je spomnila smrti tudi na njo. V svoji koči, kjer so nekaj vriskali veseli in razposajeni vnuki, se je čutila tako osamljeno, da je sklenila si končati življenje. Pospravila je po hiši, zaklenila vse omare, oblekla belo obleko, ter se obesila.

— Princ — duhovnik — protestant. Bivši habsburški princ Hohenlohe, ki je bil katoliški duhovnik in apostolski vikar v Hermanstadtu, pa je po zasedbi s strani Romunov zapustil svojo župnijo, je izstopil iz katoliške cerkve, se poročil s hčerko nekega profesorja v Budimpešti in postal protestant. Nekeč so princa postavljali za vzgled vernim katoličanom, zato so seveda cerkveni krogi hudo razočarani.

— Smrt odličnega učenjaka. V Münchenu je te dni umrl odlični učenjak Viljem von Roentgen, iznajditelj tzv. x-zarkov, ki so zasloveli po njegovem imenu. Uporabljajo jih zdravniki vsega sveta kot najbolj zanesljivo sredstvo za do-ložitve bolezni.

— Duhovnik ubil škofa. Bivši rektor pravoslavne teološke fakultete v Holmu je ubil pravoslavnega nadškofa Jurija. Atentator je bil takoj aretiran in je izjavil, da je storil atentat v znamenju protesta proti odpustu treh pravoslavnih škofov in ker ni bila priznana zahtevana avtonomija ruske cerkve na Poljskem. Tudi ta umor je znamenje sedanjega propadanja kulture in civilizacije: starejši duhovnik obračunava s škofom radi cerkvenih zadev kar z revolverjem v roki in prav nič ne vprašuje svoje vesti, ali sme umoriti ali ne! Kam plovemo?

— Brezposelnost na avstrijskem Štajerskem. Kakor poroča graška »Tagespost« je bilo dne 3. t. m. na celem avstrijskem Štajerskem 14.871 oseb brez posla in zasluzka. Od teh je 12.200 moških ter 2671 žensk. Na Gradec in okolico odpada od skupnega števila brezposelnih 8444 oseb, 6918 moških ter 1526 žensk. Tekom enega meseca se je število brezposelnih pomnožilo za 1217 oseb in narašča še vedno. Tako izgleda v blaženi Avstriji.

— Zavrnjena tožba nadvojvoda Friderika. Bivši avstrijski nadvojvoda Friderik je imel na Češkem velikauska posestva, katere je češkoslovaška vlada ob preobratu zaplenila. Nadvojvoda Friderik se je pritožil na vrhovno sodišče v Pragi, ki je tožbo zavrnilo.

— Bedno stanje bivše cesarice Cite. — Bivša cesarica Cita prebiva sedaj v San Sebastianu na Španskem. Stanuje v nekem predmestnem hotelu tretje vrste. Denarna sredstva so je že skoraj popolnoma pošla in morala je prodati že del svojih dragocenosti, da se lahko preživlja. Avstrijski plemiči in monarhisti so uvedli akcijo za zbirko za »ubogo« cesarico. Avstrijski vladi so poslali monarhisti spomenico, v kateri zahtevajo, da mora avstrijska vlada plačati Citi primerno pokojnino.

— Znižanje železniškega tarifa v Avstriji. S 15. februarjem se v Avstriji znižajo železniške cene za 10 do 30 odstot.

Dopisi.

S Pobrežja. »Zarjina« prireditelj je bila pravi trijumf za mlado društvo. Razsežna veranda je bila nabito polna. Mislim, da je bila zastopana sleherna hiša ob sežne občine. Društvo je izvajalo posamezne točke programa precizno in rekel bi z mladeniškim ponosom. Raditega pa je tudi zelo bogato priznanje. Posebno zadnja dva komična prizora, v katerih se je najbolj g. Papež odlikoval, sta tako zrevo lucionirala ljudsko maso, da ni bilo konca odobravanja. Priponim še, da je vladala med prireditelji naravnost vzorna disciplina. Pogrešal pa sem narodnjakov iz Maribora. Mlado narodno-kulturno društvo, ki deluje v nemčurko-socijalističnem kraju, bi pač zaslužilo več uvaževanja. Upam, da pri prihodnji prireditvi najdemo znane obraze iz Maribora. — Brencelj.

Slovenska Bistrica. Mestni aprovizacijski odbor je v sporazumu s tukajšnjimi mesarji znižal cene govejega in telečjega mesa in to 6 K pro kg za vse javne namembne, ki so izključno navezani na svoje fiksne prejemke. Zato se je posebno zavzel predsednik aprov. odbora g. E. Lorgier. — Čitalnica priredi svojim članom v četrtek dne 15. t. m. ob 20. uri zvečer v hotelu »Beograd« zabavni večer s plesom. Uprizorila se bo de veselo igra enodejanka »Popolna žena«. Naše zveste čitalničarke že pridno pripravljajo — zato vabimo vse člane, da se tega večera zanesljivo udeležijo. Vstopnina prosta.

Rečica v S. d. Nesrečna družina je Unovtova na Prihovi. Lansko poletje si je zlomil roko mlajši sin Maks, jeseni žena Jožefa, kakor smo že poročali, te dni pa gospodar sam. Padel je z lestve, pa si zlomil in iz sklepa vrgel desno roko. — Ista nesreča pa je doletela tudi že pred par leti — v vojnem času — mlajšo hčer Marijo.

Rečica ob Savinji. Rečiška pošta nima pravega obstanka. Večkrat se je že morala seliti. Zadnje dni so jo zopet prestavljali. Tokrat pa v lastno novo hišo poštarice gđe. I. Turkove. Gola pravi, da to ne gre, pa menda koj pojde.

Ljubno v Savinji dol. Ker so si v prepovedanem ali »postiem« času privoščili jelena, ki je pri nas redka zver, bodo morali nekateri naši sladkosnedneži pred zdravnikom-sodnika, da jim izpumpa pregrešno poželjenje mesa. Prizadejati je pa več upravičenih in neupravičenih Nino-rodivih čestilcev. Še celo iz Zadrebke doline!

Prekmurje.

V Prekmurju kandidirajo radikalec mesarja Benka iz Murske Sobote, samostojneži pa bivšega madžarskega poslanca Koštove stranke Laza Hartnerja.

Koroške vesti.

Prevalje. (Ustanovitev sokolskega društva.) Na obnem zboru odseka sokolskega društva v Guštanju je bilo sklenjeno, da se odsek osamosvoji. Izvoljen je bil sledeči odbor: starosta br. dr. Senčar, podstarosta br. dr. Reichman, načelnik kult. odseka br. Ig. Mlačnik. Odborniki: br. Mence, br. Černe, br. Gruđen, s. Strosava, br. Mazele, br. Braz. — Iz poročila je bilo razvidno, da stoji odsek kljub neugodnim razmeram, ki so minulo leto uplivalo na društveno delovanje, v smotnem oziru prav dobro. Novi odbor pa je jamstvo, da bo društvo v bodoče izborna delovalo! Da bi se Prevalje le malo zdravilo iz svojega stanja!

Guštanj. (Veselica požarne bramb.) Kakor vsako leto, tako je imela požarna bramba tudi letos svojo plesno veselico. Posebna pustna zanimivost te veselice je bil visok mož v belih hlačah, prepasan z rdečim pasom. Obraz mu je krasil dolg rdeč nos. Najbolj pa je pristojal krasni postavi napis na čepici: »Vorsicht, Weiberfeind!« Hudomušneži so sicer trdili, da napis ne odgovarja resnici in bi se moralo glasiti le Weiberfreund. Narodni krogi pa so se škandalizirali, da se tak »narodnjak« tako po nemško-avstrijsko oblači. V pustnem času treba pač tudi — pustnih šal.

Guštanj. Veselica kovinarjev se je prav izborna obnesla. Tako dobro obiskane veselice, poleg požarne brambe, v Guštanju ne doživimo »lahka. Tam si videl

ljudi, ki jih sicer ni na nobeni slovenski prireditvi. Nismo nikomur nevoščljivi, če se veseli, tako tudi ne kovinarjem. — Začetek veselice je tvorila predstava igre: »Kralj na Betajnovi«. Igra je izpadla izborna. Vsaj so pa tudi igralce najboljše moči, tako g. Turk (Kantor), g. Verdikon (Maks), g. Kertova (Lužnica), g. Belčeva (Franca), g. Dolosova (Hana), g. Jejenko (sodnik). Odlikoval se je sledil ples. Veselico je priredilo društvo »Svoboda«. To društvo je socijaldemokratsko, večina in najboljše igralci pa so — sami Sokoli! Ko bi bilo le društvo tudi hvalježno za to! Kar dar pa rabi kako narodno društvo kako pomoč, tedaj pa zastoj trka na vrata »Svobode«. Narodni krogi pa naj si zapomnijo izrek: Dobrota je sirota! Zanimivo bi bilo vedeti, koliko članov društva »Svoboda« bi hotelo nastopiti pri kaki predstavi za Sokola ali za »Malgaževo čitalnico«, ali koliko pevcev bi hotelo peti pri pevskem društvu! Tega jim seveda njih strogi program prepoveduje! Torej svoji k svojim!

Celjske vesti.

Smrtna kosa. V soboto, dne 10. tm. zvečer je umrla v Celju ga. Mela Orel, roj. Schurbi, soproga vpokojenega majorja Orla ter hči odvetnika dr. Schurbija v Celju. Zapušča tri majhne otročičke. — V celjski javni bolnici je umrl I. Šarlah, trgovec v Celju. N. v m. p!

Smrtna kosa. V Žalcu je umrl v četrtek dne 8. t. m. g. Avgust Senica, gostilničar in posestnik v 73. letu starosti. N. v m. p.

Seja celjskega občinskega odbora, ki je bila sklicana na ponedeljek, dne 12. tm., se je preložila vsled nepričakovanih ovir na prihodnji teden.

Manifestacija celjskih narodnih društev. Celjska narodna društva so zborovala v soboto, dne 10. tm. v Narodnem domu ter so sklenila za enkrat odposlati na centralno vlado v Beograd resolucijo, v kateri ostro obsojajo favoriziranje tujerodnih elementov od strani drž. predstavnikov, ki omogočujejo renegat. drobecem, obsojenim, da prej ali slej izginajo, vzdrževanje stikov z inozemskim nemštvom. Protestirajo tudi proti temu, da se tem odpadnikom na ljubo žrtvujejo razni narodni in kulturni ter s tem tudi državni interesi. Resolucijo je podpisalo nad 30 narodnih in kulturnih društev v Celju in okolici. Predložiti se tudi po posebni deputaciji politični oblasti.

Celjsko mestno gledališče. Par predstav z člani dramatičnega društva v Celju je pokazalo zelo razveseljiv napredek. V četrtek, dne 8. t. m., v soboto, dne 10. t. m. se je predstavljala Dreyerjeva drama »Sedemnajstletnik«, ki jo je poslovenil g. Železnik. Igralo se je dovršeno in z velikim razumevanjem vsebine ter raznih tehničnih težko. Vsak posamezni igralec se je res z vso dušo vživel v svojo ulogo ter ustvaril izvrstno pogoden tip. Igrali so: majorja Wernerja pl. Schlettowa g. Pfeifer, njegovo ženo Anemarijo ga dr. Kalanova, njiju sina k. d. Friederja g. Drenik, starega očeta Schlettova g. Perc in Eriko pl. Gellenhofenovo gđc. Vrbachova. Občinstvo je zasedlo vse prostore in je klicalo igralce opetovano pred zastor.

Pobiranje davka na ponočni obisk gostiln in na prenočišča je dovolila pokrajinska uprava za Slovenijo mestni občini celjski tudi za proračunsko leto 1922-23. Ponočni davek znaša 1 Din. ter se pobira po gostilnah od 22. in po kavarnah od 23. ure naprej.

Celjska sokolska maškerada, ki jo je priredil celjski Sokol v nedeljo, dne 11. tm. v Narodnem domu, je uspela nad vse sijajno. Nastopilo je gotovo nad 200 zelo okusnih in originalnih mask, občinstva pa je bilo toliko, da jih je mnogo odhajalo, ker niso dobili več prostorov. Razpoloženje je bilo ves čas prisrčno, zabava torej neprisljenja. Celjskemu Sokolu se mora na lepem aranžmaju le častiti. Častniški zbor je bil ta večer komandiran na sokolsko maškerado v Šostanj. Prav, da se gojijo stiki z meščanstvom v bližnjih krajih. Celjske prireditve tudi ni motilo, da se točno ob 2. uri ponoči ugasnile vse luči. Sokol ljubi točnost, zahteva pa enako mero pri drugih prireditvah zlasti v Unionu, kjer se drugorodnim meščanom rado dovoljuje veseljačenje do rane ure.

Savinjska podružnica SPD. Na obnem zboru podružnice, ki se je vršil le-

tos v Celju dne 3. t. m., posnamemo iz poročila posameznih funkcionarjev sledeče zanimive podatke: Podružnica obhaja 30letnico svojega obstoja. V kulturnem, nacionalnem in planinskem oziru je izvršila tako ogromna dela, da ga ni mogoče dovolj temeljito oceniti. Samo v Savinjskih alpah je omogočila dostop na najlepše točke naših lepih planin. Številna pota in koče pričajo o velikem delu. Premagati je morala pri tem vse politično ovir. Kulturnim in sportnim neprilikam se je pridružil še nacionalni boj z nemškimi neprijatelji, ki so delali z vsemi mogočimi sredstvi proti razvoju podružnice. Izreče se želja, da bi vseletni predsednik podružnice g. nadučitelj Koček spisal podrobnejše memoare o razvoju društva. V pretečenem poslovnem letu je upravljala podružnica 6 lastnih koč in 2 od 6 osrednjega odbora. Takop tri mesecev je obiskalo Prischaufov gom 1023 planincev. Piskernikovo zaveščje v Logarski dolini je šlo 835, kočna na Korošici pa 446 obiskovalcev. Mozirska kočna se je povečala in na Vidovdan slovesno otvorila. Popravilo se je več poti in obnovile so se markacije. Cesta iz Solčave do Logarske doline se je po za-slugi g. Robleka v Žalcu popravila za avtomobilni promet. Akcija za novo stavbo planinske kočje v Logarski dolini je ostala doslej na mrtvi točki. Blagajnikovo poročilo je zadovoljivo. Podružnica šteje 511 članov (97 novih). Zelo delaven je bil celjski odsek podružnice. Priredil je več dobro uspešnih skupnih izletov, napravil in popravil več poti v celjskem pogorju ter vzel v najem Kumrovo posestvo na Doslju, ki bo služilo sijajno izletniškim in zimskošportnim namenom.

Tedenski pregled

za naročnike »Narodnega lista«.

Petek, 9. februarja: Dr. Kukovec interveniral pri ministru za notranje zadeve radi dogodkov v Celju in kupčije radikalcev z Nemci na škodo naših narodnih in državnih interesov. — Radikaleci v Sloveniji snubijo Primorci in Korošci, ki pa nočejo o radikalcih ničesar slišati. — Dr. Šušteršič, ustanovitelj in bivši voditelj Slovenske ljudske stranke, dela klerikalnem hudo zrago, ker odpira klerikalnim pristašem vpogled v notranjo gnolobo klerikalne stranke in dr. Korošci diktaturo. — Protig izdal proglas nezavisnih radikalcev, ki nastopijo pri volitvah samostojno. — Finančni minister je predložil finančnemu odboru predlog glede zvišanja doklad državnih uradnikov. Finančni odbor je bil s predlogom nezadovoljen, ker ne odgovarja resnični potrebi in je le pesek v oči, ker te doklade deloma se celo znižajo. — Francozi pripravljajo še ostrejšo odredbo napram Nemčiji.

Sobota, 10. februarja: Na dvoru se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedstvom Nj. Vel. kralja, na kateri se je razpravljalo o odnošajih napram Grčiji, koja je prosila za intervencijo v grško-turškem sporu in za sprejem v malo antanto. — Radić je izdal svoj volilni proglas, v katerem je zopet obljubil svojo človečansko republiko. Proglas je bil zaplenjen, ker je hujskal proti državi. — Na vzhodu je razmerje med Turčijo in Anglijo zelo napeto. Anglija je odposlala v vzhodne luke novo brodovje. — V Trstu so odkrile oblasti tajno zvezo med italijanskimi in jugoslovenskimi komunisti, s katerimi so zvezani, kakor znano, tudi naši klerikaleci.

Nedelja, 11. februarja: Veličastna protestna manifestacija v Narodnem domu v Mariboru proti radikalno - nemškimi kupčijam. Nad 2000 zborovalec obsodila postopanje pokrajinskega namestnika Hribarja, ki je nastopil z bajoneti proti Slovincem v zaščito nemških izživačev in ki hoče za nemške glasove pri volitvah prodati Nemcem Narodno gledališče, Mariborsko kočjo, Dijaški dom in »Vesno«. — Komunisti se pripravljajo za nastop pri volitvah nameravajo ustanoviti nezavisno delavsko stranko.

Ponedeljek, 12. februarja: V italijanskem parlamentu se vrši razprava o izvršitvi rapalske pogodbe, kateri se protivijo fašisti. — Shod nezavisne delavske stranke (komunistov) v Zagrebu je bil prepovedan. — Neznani storilci so v noči od sobote na nedeljo vdrl v prostore klerikalne Cirilove tiskarne v Mariboru in uničili tri stroje. Klerikaleci hočejo iz tega kovati politični kapital ter dolžijo demo-

strate, da so povzročili ta zločin. Tako natolcevanje je nesramna klerikalna laž. — Radić je poslal svoje agitatorje tudi v Maribor, kjer pa nimajo posebne sreče.

Torek, 13. februarja: Italija ratificirala rapalsko pogodbo, oziroma santmar-gheritske konvencije. Izpraznitev Dal-macije in Sušaka se mora izvršiti v prihodnjih dneh. — Člani naše delegacije za konferenco o južni železnici, ki se prične prihodnje dni v Rimu, so danes odpo-tovali v Rim.

Stroji za ostrenje svinčnikov

Ant. Rud. Legat, Maribor

Slovenska ulica 7. 213 Telefon št. 100.

Mariborske vesti.

Maribor, 14. februarja 1923.

m Vsem somišljenikom! Izvemo, da pobira nekdo po raznih gostilnah in drugih lokalih podpise za demokratsko stranko. Ker nima nihče tozadevnega pooblastila, slutimo, da se zlorablja ime naše stranke. Zato pozivljamo vse naše somišljenike, naj vsakdo, ki naleti na tega nabiralca, istega pusti takoj legitimirati, da proti njemu postopamo. — Načelstvo krajevne organizacije JDS v Mariboru.

m Razstavljanje umetniških slik v trgovinskih izložbah. Prejeli smo iz občinstva: V zadnjem času se je razpasla navada, da slikarji izlagajo svoja dela v trgovinskih izložbah. Ne bomo se na tem mestu spuščali v razmotrivanje o umestnosti takega razstavljanja slik, mislimo pa, da bi si moral vsak resen umetnik resno premisliti, predno se odloči k take-mu načinu propagande za umetniška dela. Odkrito se čudimo, da so začeli s tem nesimpatičnim načinom umetniškega razstavljanja celo nekateri člani »Groharja«. Tako smo videli v trgovinskih izložbah dela gg. Janovskega in Gvajca. Ali nimajo naši sicer priznani umetniki drugih prostorov, da seznanijo občinstvo s svojimi deli? Čemu pa prireja »Grohar« razstave; bi bilo boljše, če bi slike enostavno razdelil po mariborskih trgovinah! — Prijatelj umetnosti.

m Orjuna razgnala Radićeve in Novačanove agente. Že par dni se je govorilo po mestu, da se klati okrog več Radićevih agentov, ki agitirajo za svojo seljaško republikansko, človečansko in mirotvorno stranko. Tudi naš list je prinesel včeraj kratko notico o teh agentih ter omenil, da se vrši zvečer v gostilni Orovič v Vetrinjski ulici tozadeven sestanek. — Radi tega je poslala mestna orjuna k Oroviču par desetnih akcijskih čet z nalogo da agente razžene. Orjunaši so našli tamkaj res nekaj agentov in par zaslepljenih Mariborčanov, večinoma nemčurjev, ki so se ogrevali za Radićevo in Novačanovo republiko, delili nemške programe republikanske stranke s sliko predsednika Stjepana Radića, zagrebški »Slobodni Dom« in celjskega »Republikanca«. Ko so republikanci zagledali orjunaše, so se sprva veselili, misleč, da so njihovi pristaši, ko pa so začeli z uzkliki »živela republika«, so orjunaši odgovorili z »živio kralje«, »živela enotna in nerazdeljena Jugoslavija«, kar je republikancem zaprlo sapo. Na zahtevo so morali zapeti državno himno ter jo potem odkuriti. Na bojišču so pustili vse svoje programe, spise, notice, poročila itd. Orjunaši so se nato vzklikajoč kralju in Jugoslaviji mirno razšli. Upamo, da si Radićevci in Novačanovi agenti ne bodo več upali na vroča mariborska tla. Zanimivo je pri tem to, da so republikanski agenti delili nemške programe ter da so nastopali ne le v imenu Radića, ampak tudi v imenu Novačana, kar priča, da obstojajo med obema demagogama še vedno tajne intimne vezi, čeprav sta na zunaj »skregana«.

m K volitvam v pokojniški zavod. K volitvam v pokojniški zavod, ki so se nedavno vršile in katerih izid je objavilo vse naše časopise, smo prejeli sledeče interesantno poročilo s strani nekega privatnega uradnika, katerega ime je na razpolago v našem uredništvu: »Cenjeni g. urednik! Dovolite mi, da spregovorim kot zasebni nameščenec k volitvam v pokojniški zavod par besed. Kot uradnik večjega podjetja, ki je sicer nemško, ima pa večinoma naše narodno uradništvo, bi

se bil rad udeležil volitev v pokojninski zavod, toda ta možnost in pravica mi je bila odvzeta, ker nisem dobil glasovnice; kakor jih tudi ostali moji tovariši s podjetjem vred niso dobili. Edino en sam uradnik našega zavoda je dobil glasovnico, toda še ta tako, da so mu je poslali od tam, kjer je bil še nedavno nameščen in kamor je prispela. Nekaj tu torej ni v redu! Najbolj sumljivo pa je to: Nekaj časa pred volitvami je prišel v naše podjetje neki kandidat Zveze zasebnih nameščencev ter nas skušal pregovoriti, naj oddamo svoje glasove za njegovo listo, česar pa mu nismo hoteli obljubiti, ampak smo izjavili, da si v tem oziru pridržujemo proste roke. Dalje se nas je z iste strani pozvalo, naj se vdeležimo zborovanja Zveze javnih nameščencev, kar pa smo zopet odklonili in se zborovanja nisemo vdeležili. Vsled tega se nam zdi pač nemestno sum, da se je tukaj zgodilo nekaj nepostavnega. Kje so ostale naše glasovnice? Treba bi bilo vsekakor ugotoviti, če niso prišle v neprave roke in če niso bile morda vložene — brez nas! Ker ni izključeno, da se ni kaj sličnega pripetilo tudi še nastavljenecem drugih podjetij, bi bilo na vsak način vredno in potrebno stvar izslediti. Morda bi preiskava dognala kaj prav zanimivega.

m Dvojno delo radi nesposobnosti uradnikov. Kakor se nam poroča se nahaja v delavnici južne železnice na koroškem kolodvoru v neki pisarni par uradnikov, ki ne znajo niti besedice državnega jezika in so radi tega seveda tudi nesposobni za delo, katero morajo opravljati zanje slovenski uradniki z nadurnim delom. Še zanimivejši pa je slučaj nekega gospoda načelnika, ki je avstrijski podanik ter ne razume slovenščine, radi česar mu morajo uradniki slovenske spise prevajati v nemščino, reševati v nemščini in potem zopet prevajati v slovenščino! Čudimo se le, da ne uvidi južna železnica sama, da le, da ne vsled tega ogromno škodo? Ali je morda kajnim gospodom res več do podpiranja nemštva v jugoslovenskem Mariboru kakor pa do zaslužka?

m Za domačine ni mest, ker so pripravljena za tujce, inozemce, ki bodo komaj prišli. Kakor smo že zadnjič enkrat poročali, je v delavnici južne železnice na koroškem kolodvoru praznih kakih 100 mest za ključavničarje in druge delavce. Na ta mesta bi radi prišli naši ljudje, domačini, Jugoslovenci, toda famezna nemška gospoda, ki tamkaj vedri in oblačijo, jih neče sprejeti. Ne vemo v koliko je res, toda govori se, da se domačini zato ne sprejmejo, ker so za ta mesta naročeni že — strokovnjaki iz Avstrije! Torej za naše brezposelne državljane, zavedne naše ljudi v naši državi ni mesta, zato ker so pripravljena za inozemce, naše narodne in državne sovražnike. Gospoda, kam vodi tako postopanje? V delavnici južne železnice bo treba napraviti red, dovolj je že bilo popuščanja in meškanja.

m Kavarnе Beograd — ne bo več? Ko je pred 2 leti prišla ta kavarna v naše roke, smo se je od srca razveselili. Vsled nerodnosti dozdanje lastnice je žal sedaj zaprta in čujemo, da hoče hišni lastnik g. Wesiak prenesti v lokale kavarne svojo trgovino. To pravico seveda ima, toda tudi naša javnost ima pravico, zahtevati nadaljnji obstoj kavarne, ki se je prav lepo razvijala in je le slabo gospodarstvo lastnice povzročilo njen propad. Načrt g. Wesiaka je med Nemci dogovorjena igra, ki bi se radi znebili te kavarne, katera je postala zbirališče narodno zavednega občinstva. Ne bomo govorili o ostudnih mahinacijah grofa Merana, bivšega lastnika hiše napram gospej Zorčič iz Ljubljane, ki je hotela že svoj čas kupiti hišo. Nemški šovinizem je takrat to prečel. In sedaj naj nam isti šovinizem vzame še kavarne? G. Wesiak ima dovolj vzroke za to. Kavarna Beograd pa mora ostati. Če je bila potrebna pod Avstrijo, je potrebna prav tako še danes. Vemo tudi, da bi rado prevzelo kavarne več dobrih strokovnjakov. Pozivamo obrtno oblast, da navedene mahinacije prepreči. Če se to ne zgodi, bomo sami močni dovolj, da nakano Nemcev preprečimo.

m Podstrešna stanovanja. Prejeli smo: Vedno številnejše deložacije in širjenje raznih zlih posledic vsled prenapolnjenih stanovanj je prisililo mnogo ljudi iz bolj-ših slojev, da si za silo pomagajo s stanovanji na podstrešjih. Maribor nudi dovolj prilike za taka stanovanja. Ne le v interesu strank, ki taka stanovanja iščejo, ampak tudi v interesu hišnih posest-

nikov je, da izrabijo to priliko, ter se prijavijo v poslovnici »Mar-Stana«. Za taka nova stanovanja odpade vsak spor o najemninah, ker morejo nanje reflektirati samo taki interesi, ki zmorejo nositi če ne vse, saj večji del stroškov za zgradbo takih stanovanj.

m Kdo je kriv stanovanjske bede? S tem vprašanjem otvori, kakor se nam poroča, v petek, dne 16. tm. ob pol 20. uri Mariborska Gradbena akcija serijo predavanj o stanovanjskem problemu v Mariboru v mali kazinski dvorani (prostori Ljudske univerze). Predavanje otvoril tajnik MGA novinar Pirc. Pričakovati je, da se bo o tej priliki razpravljalo tudi o tem, kako bi se na najbolj uspešni način odpomoglo naraščajoči stanovanjski bedi.

m Sedmi ustanovni član MGA. Tajništvo MGA nam sporoča: Kot sedmi član Mariborske Gradbene Akcije je pristopilo ljubljansko gradbeno podjetje inž. dr. Kasal, ki ima tudi v Mariboru svojo podružnico. Žalostno je, da nekateri domači podjetniki še sedaj niso prispevali društvu niti navadne redne članarine.

m Letošnja razstava v Mariboru. Na predvčerajšnji seji Slov. obrtnega društva v Mariboru je bil soglasno sprejet sklep, da priredi društvo v času od 29. julija do 15. avgusta t. l. III. obrtno-industrijsko razstavo, združeno z vinskimi sejami. Pozdravljamo ta sklep, ker je za Maribor velike važnosti. Želimo prirediteljem obilo uspeha pri pripravljanju te važne prireditve!

m Narodno železničarsko glasbeno društvo Drava ima dne 23. februarja t. l. ob 19. uri 30 min. v društvenih prostorih v Narodnem domu svoj redni občni zbor s sledečimi dnevnimi redom: 1. Poročilo predsednika; 2. Poročilo tajnika; 3. Poročilo blagajnika; 4. Volitev novega odbora; 5. Slučajnosti. Vabijo se vsi izvršujoči in redni člani k polnoštevilni udeležbi.

m Glasbeno društvo Drava naznanja tem potom vsem svojim pevkam in pevcem sledeče: Ženski zbor ima v četrtek dne 15. februarja t. l. ob 19. uri v deški šoli III. Ruška cesta, sestanek radi dogovora obdrževanja rednih pevskih vaj. Moški zbor pa ima svojo prvo vajo v petek dne 16. tm. ob isti uri. Ob tej priliki se bo sprejemalo tudi nove člane in članice; kdor želi pristopiti, naj se ob zgoraj označenih dnevih in uri zgleda v deški šoli III. Ruška cesta.

m Društvo učiteljev osnovnih in mešarskih šol, učiteljice žens. roč. del in otroških vrtničaric zboruje dne 15. t. m. ob 2. uri popoldne na mešč. šoli v Cankarjevi ulici. Dnevni red: 1. Poročilo predsednice. 2. Predavanje učiteljice Azmanove: »U boj proti moralni propadlosti ženske mladine«. 3. Pogovor o skupnem izletu Društva slov. učiteljic iz Ljubljane in našim društvu. 4. Slučajnosti. Ker ima 2. točka splošni smoter za ženski svet, so vabljene članice ženskega društva. — Odbor.

m Stare knjige, dobro ohranjene, tudi nemške, a le najboljših svetovnih pisateljev, kupuje po najvišjih cenah »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu.

m Reven gimnazijec prosi blaga srca za hrano, če mogoče, vsaj enkrat v tednu. Naslov v upravi našega lista.

m Tečaj za stenografijo priredi ravnateljstvo državne trgovske šole v služaju, ako se javi primerno število udeležencev. Pouk bi se vršil v večernih urah v prostorih trgovske šole in bi trajal približno 4 mesece. Prihlase sprejema ravnateljstvo šole do 15. t. m. vsak dan od 11. do 12. ure (Cafova ulica 9-1).

m Vdova s 3 neposkrbljenimi otroci, brez sredstev, prosi dobra srca za pomoč, da obleče otroke. Darove sprejema tajništvo »Tabor«.

m Ugotovitev. Svoječas smo poročali o nekem spremeljevalcu transportov Karolu P. ki je vrgel svinjo iz vlaka. Ugotavljamo, da g. Karl Prepeluh, nastavljen pri tvrdki Janko Popovič v Ljubljani ni identičen z omenjenim Karolom P.

Sokolstvo.

o Sokol Ruše-Selnica ima dne 16. tm. ob 20. uri redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v Rušah pri g. Novaku.

o Odsek za zgradbo Sokolskega doma v Mariboru. Vabim vse odsekove člane, da se zanesljivo udeležijo seje, ki se vrši v četrtek dne 15. tm. ob 20. uri in pol v Grajski kleti. Zdravo! Predsednik.

Kultura in umetnost

x Nova Evropa. Izšla je 5. številka VII. knjige odlične zagrebške revije »Nova Evropa«. L. piše o kultu Obiliča, M. Gjorgjevič o fašizmu na Bavarskem. Zelo informativen je članek I. Belina »Problem naše valute«. Končno sledi članek Hamiltona F. Armeronga o razmerah na Madžarskem in L. Žimbeka pismo o dijaškem življenju v Gradcu.

x Casopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino. Urejšajo in izdajajo Fr. Kidrič, R. Nahtigal, Fr. Ramovš. — Izšla sta 3. in 4. snopč III. letnika s sledečo vsebino: Fr. Kidrič, Opombe k protireformacijski (katoliški) dobi v zgodovini slovenskega pismensva; Fr. Weber, O razmerju med besedami in stvarnim doživljanjem; Fr. Ramovš, 50-letnica znanstvenega delovanja Jana Baudouina de Courtenay; P. Skok, Pripombe k razlagi imen Oglej in Celje. — Casopis pri naša podrobno bibliografijo svojih strok za dobo od julija 1920 do konca 1. 1921. — Naročnina za IV. letnik je zvišana na 30 Din.; ravno toliko stane odslej tudi III. letnik. Reklamacije, naročila itd. je pošiljati na naslov Casopisa (Ljubljana, univerza). Casopis najtopleje d립oročamo našemu razumništvu, predvsem sredajšolskim zavodom in učiteljstvu sploh.

Predsedniki volilnih odborov

na posameznih voliščih pri volitvah 18. marca.

»Službene Novine«, z dne 26. jan. pri občejuje razglas državnega odbora o imenovanju predsednikov za poedina volišča. Prinašamo jih spodaj po zaporednih številkah volišč, ki so razprto tiskana, v oklepaju pa stoje občine, za katere je določeno volišče.

I. Volilni okraj Brežice-Sevnica.

1. Volišče Artiče (za občine Artiče in Pletenje) predsedn. Josip Pečenik, naduč. v Kapelah; 2. Bizeljsko (Bizeljsko) Ivan Trinkaš, sodnik v Brežicah; 3. Blanca (Blanca) Fran Ušlaker, notar v Sevnici; 4. Brežice (Brežice) dr. Fr. Kotnik, okr. sodnik v Brežicah; 5. Doboja (Gaberje, Loč, Mihalovec, Mostec, Rigonci, Sela, Vel. Obrež) Dr. Ljudevit Stiker, odv. v Brež.; 6. Gorica (Anže, Gorica, Raztez) Hinko Likar, naduč. na Blanci; 7. Globoko (Bojsno, Globoko, Pišce) Dr. Anton Bartol, notar v Brežicah; 8. Kapele (Kapele) Dr. Josip Zdošek, odv. v Brež.; 9. Planina (Golobnjak, Planina) Dr. Rok Jesenko, odv. v Sevnici; 10. Rajhenburg (Arneško, Brezje, Rajhenburg, Senovo, Stolovnik) Franjo Orožen, sodnik v Sevnici; 11. Sevnica (Sevnica) Dr. Aleks. Poznik, okr. sod. v Sevnici; 12. Sromlje (Sromlje) Janko Vizjak, viš. živ. zdr. v Brež.; 13. Videm (Videm) Dr. Fran Rozina, odv. v Brežicah; 14. Zabukovje (Zabukovje) Fran Jamšek, nadučit. Rajhenburg.

II. Volilni okraj Celje - Vransko.

15. Braslovče (Braslovče) dr. Fran Krančič, dež. sod. sv. v Celju; 16. Breg (Celje-okolica) dr. Valentin Flešer, viš. dež. sod. sv. v Celju; Gaberje, Dr. Hinko Stepančič, viš. dež. sod. sv. v Celju; 17. Celje I. (Celje - mesto) Dr. Josip Kotnik, predsed. okrož. sod. v Celju; 18. Celje II. Dr. Friderik Bračič, viš. dež. sod. svet. v Celju; 19. Dobrna (Dobrna) Franc Goričan, okr. ekonom. v Višnji vasi; 20. Dramlje (Dramlje) Martin Mastnak, profesor v Celju; 21. Frankolovo (Frankolovo) Peter Jankovič, nadučit. v Vojniku; 22. Gomilsko (Gomilsko Grajska vas) Anton Radej, sod. na Vranskem; 23. Griže (Griže) Dr. Gvido Sernee, odv. v Celju; 24. Kalobje (Kalobje, Svetina) Slavko Reich, profesor v Celju; 25. Nova cerkev (Nova cerkev) Albin Schmidt, učitelj v Dobrni; 26. Petrovče (Petrovče) Valentin Levičnik, dež. sod. svet. v Celju; 27. Polzela (Polzela) Robert Senica, nadučit. v Šempetru; 28. S. Lovrenc (S. Lovrenc pod Prožinom) Dr. Ernest Kalan, odv. v Celju; 29. Šempeter (Šempeter) Dr. Anton Božič, odv. v Celju; 30. Šempave (Marja Reka, Šempave) Fran Presečnik, notar na Vranskem; 31. Šentjur ob J. ž. I (Šentjur ob J. ž.) Dr. Andrej No-

vak, dež. sod. sv. v Celju; 32. Šentjur ob J. ž. II, Dr. Alojzij Goričan, odv. v Celju; 33. Šentjur ob Taboru (Šentjur ob Taboru) Alojzij Lušin, učitelj v Braslovčah; 34. Škofja vas (Škofja vas) Dr. Gvido Sernee, odv. v Celju; 35. Smartno (Smartno) Franc Voglar, učitelj v Celju; 36. Teharje (Teharje) Fran Mravljak, profesor v Celju; 37. Vel. Pirešica (Vel. Pirešica) Dr. Josip Karlovšek, odv. v Celju; 38. Vojnik (Višnja vas, Vojnik), dr. Milan Orožen, odv. v Celju; 39. Vransko (Prekope, Sv. Jeronim, Vransko) Josip Zdošek, dež. sod. svet. na Vranskem; 40. Žalec (Gotovlje, Žalec) Dr. Anton Ogrizek, odv. v Celju.

III. Volilni okraj Dolnja Lendava.

41. Beltinci (Beltinci, Gančani, Izakovci) Dr. Rihard Tomšič, sod. v Dol. Lendavi; 42. Bogojina (Bogojina, Fiolci, Ivanjci, Lukačevci, Mlajinci, Strehovci) Josip Birska, učitelj v Dol. Lendavi; 43. Bratonci (Bratonci, Dokležovci, Lipovci) Blaž Pristovšek, gradb. inženir v Ljutomeru; 44. Čentiba (Čentiba, Dolina pri Lendavi, Petišovci, Pinče) Josip Gorišek, ravnat. mešč. šole v Dol. Lendavi; 45. Črenšovci (Črenšovci, Odranci, Trnje, Žizki) Dr. Janko Pikuš, odv. v Dol. Lendavi; 46. Dobrovnik (Dobrovnik, Genterovci, Kamovci, Radmožanci, Žitkovci (Anton Sok, živinozd. v Dol. Lendavi; 47. Dolnja Lendava (Banuta, Dolga vas, Dolnja Lendava, Mostje) Miroslav Muha, sod. svet. v Dol. Lendavi; 48. Gaberje (Dolnji Lakoš, Gornji Lakoš, Gaberje, Hotiza, Kapca, Kot) Franjo Golob, nadučitelj v Dol. Lendavi; 49. Gomilica (Gomilica, Lipa) M. Klanjšček, učitelj v Dol. Lendavi; 50. Kobilje (Bukovnica, Kobilje, Motvarjevci) Dr. Friderik Fabiani, sodnik v Dol. Lendavi; 51. Melinci (Dolnja Bistrica, Gornja Bistrica, Melinci, Srednja Bistrica (Dr. Karol Šabec, odv. v Dol. Lendavi; 52. Turnišče (Brezovica, Nedelica, Benkovi, Turnišče) Dr. Janko Leskovec, odv. v Dol. Lendavi; 53. Velika Poljana (Mala Poljana, Velika Poljana) Ferdo Sprager, nadučitelj v Beltincih.

IV. Volilni okraj Konjice.

54. Čadram (Kot, Okoško, Oplotnica) Rado Jereb, notar v Konjicah; 55. Konjice I. Bezina, Konjice, okolica) Dr. Anton Prus, odv. v Konjicah; 56. Konjice II. (Konjice trg, Tepanje (Gvidon Mihelič, dež. sod. svet. v Konjicah; 57. Loče (Loče, Zbelovo, Žiče) Karol Tribnik, profesor v Mariboru; 58. Prihova (Grusovje, Vrholc) Dr. Ivan Rudolf, odv. v Konjicah; 59. Sv. Florjan (Kozjek, Sp. Dolč) Inž. Emil Pupis, gosd. komisar v Slovenjgradcu; 60. Sv. Jernej (Laže, Sv. Jernej) Janko Časl, nadučitelj v Žičah; 61. Stranice (Ljubnica, Stranice) Henrik Schell, šol. nadučit. v Konjicah; 62. Sv. Kunigunda (Padeški vrh, Sv. Kunigunda) Ljudevit Petrič, učitelj v Konjicah; 63. Špitalič (Bezovica, Tolsti vrh) Dr. Robert Ledecar, odv. v Konjicah; 64. Vitanje (Brezica, Raka, Skomar, Vitanje) Tilen Levec, sodnik v Konjicah; 65. Zreče (Zreče) Fran Brečko, sodnik v Konjicah.

(Dalje prihodnjik.)

Trgovina, obrt in industrija.

t Skupna obrtna zadruga za Ormož in okolice priredi v nedeljo 18. tm. ob 8. uri zjutraj zborovanje v prostorih g. Bauera. Na dnevnem redu je govor o davčnih in o bolniški blagajni. Slučajnosti. Obrtniki tovariši, udeležite se shoda polnoštevilno. Na svidenje! Delo je zlato!

t Potrdila o prodanih devizah. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Po razpisu generalnega inšpektorata ministrstva financ v Beogradu z dne 24. januarja 1923 I. broj 2955 morajo pooblaščen denarni zavodi vse izpiske iz registra prodanih deviz ter izdanih potrdil (overeni), ki so jih doslej vpošiljali odboru pri Narodni banki za promet z devizami in valutami, od 1. januarja 1923 dalje pošiljati neposredno generalnemu inšpektoratu ministrstva v Beogradu.

t Velesejm za dragulje v Stuttgartu. Nemški konzulat v Zagrebu naznanja tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da se vrši osmi velesejm za dragulje, ure, zlate in srebrne izdelke v Stuttgartu od 22. do 28. februarja 1923.

t Omejitve carine prostega uvoza po potrebnosti za industrije in obrtnike. — Trgovska in obrtniška zbornica opozarja vse industrije in obrtnike na novi razpis Generalne direkcije carine št. 5521 z dne 31. januarja t. l. s katerim so znatno omejujejo določbe naredbe C. br. 61602 z dne 23. septembra 1920, o carini prostem uvozu potrebščin za industrijo in obrt. Po novi naredbi smejo carinarne na podlagi predloženih uverenj carine prosto odpredati samo predmete, ki so obseženi v točki 1 in 2 naredbe C. br. 61602. Ti predmeti so parni kotli z vsaj pripremo za stalne in premične parne stroje ter vsi stroji in vsi motorji, ki so gibljive s kakršnokoli silo in njih deli. Z uvoz vseh ostalih predmetov iz prvega poglavja točka 3, 4, 5, 6 in 7 ter iz drugega poglavja točka 1, 2, 3 in 4 se bo od sedaj naprej carine prosti uvoz zahtevalo predhodno odobrenje Generalne direkcije carin v Beogradu. Pod te točke spadajo transmisije, transformatorji, akumulatorji, električne cevi in kabli, aparati in orodje za industrijo, kmetištvo in obrt, sesalke in mostne tehtnice, mazilna olja, plinovo olje, nafta in bencin, premog, dalje stavbeni material, inštalacijski material, pomožni kemični material in surovine za predelavo. Glede vseh teh predmetov se morajo interesente obrniti potem pristojne carinarne, kjer namenjajo izvršiti carinjenje s prošnjo na Generalno direkcijo carine. Prošnji je priložiti 1. predpisano potrdilo pristojne trgovske zbornice, 2. uverenje V. oddelka ministrstva trgovine in industrije v primeru, da se uvažajo predmeti iz drugega poglavja naredbe C. br. 61602 ter 3. originalne fakture z navedbo, v kakšni

svrho se namerava uporabiti urvažane predmete. Za uvoz polizdelkov iz točke 5. drugega poglavja veljajo še nadalje dosedanj predpisi.

Posiljke v Španijo. Vsaka pošiljka naslovljena iz naše države v Španijo, mora biti opremljena s spričevalom o izvoru, ki mora biti vidirano od kr. španskega konzulata v čegar delokrog spada tudi Slovenija. Za pošiljke, ki ne bodo odgovarjale tem predpisom, se ne bodo uporabljale pri uvozu v Španijo olajšave predvidene za pogodbene države.

Posvetovanje gospodarskih interesov se je vršilo v Trgovski in obrtniški zbornici za Slovenijo. Razpravljalo se je o vprašanjih, ki se tičejo ureditve plačil raznih mednarodnih plačilnih obvez. Neposredni povod sestanku je dal predlog Zadržne Zveze v Celju. Zastopani so bili odposlanci našega združenstva, hranilništva, bankarstva, industrije in trgovstva. Po vsestranski razpravi, katere so se, temeljem poročila zborničnega tajnika g. dr. Windischerja, udeležili gg. odvetnik dr. Jos. Hacin, zadržni na ravnatelj g. dr. Basaj, Janko Lesničar, ravnatelj g. dr. Fran Pavlin in dr. Fran Černe ter načelnik g. Zebal, so se storili soglasni sklepi, kateri se predložijo v posebni predstavitvi pristojnim mestom v Beogradu.

Sladkorno tovarno v Čukarici je hotela država dne 6. t. m. na javni dražbi prodati. Došli ste samo dve ponudbi. Ker pa po predpisih morajo biti stavljeni vsaj tri ponudbe, je licitacija bila brezuspešna in ostane tovarna za enkrat v rokah države.

Nova pivovarna v Skoplju. V Skoplju zgradi jagodinska pivovarna, novo, veliko in najmodernejše urejeno pivovarno.

Zlatarski in urarski šemenj v Zagrebu se bo vršil v času od 22. do 28. februarja. Šemenj, ki se ga udeležijo tudi zlatarji in urarji iz Nemčije in Švice, obeta postati zelo zanimiv.

Italijansko-češkoslovaška trgovinska pogodba. Italijanska zbornica je odobrila trgovinsko pogodbo s Češkoslovaško.

Pošiljanje čekov v pismih. Glasom naredbe generalnega inspektorata ministrstva financ je pošiljanje čekov v pismih zopet dovoljeno. Pošiljanje valut v pismih pa je še nadalje strogo zabranjeno.

Češkoslovaška industrija vžigalic o grožena. Poliska namerava dvigniti svojo industrijo vžigalic tako, da bo krila vso domačo potrebo. Da pa to omogoči, namerava prepovedati izvoz tremetlikovega lesa, ki je potreben za izdelavo vžigalic. Ker pa je Češkoslovaška dobivala tremetlikov les skoraj izključno iz Poljske, bi bila s tem prizadeta vsa češka industrija vžigalic. Češkoslovaški poslanik v Varšavi je interveniral pri poljski vladi, naj bi bila Češkoslovaška od te prepovedi izvzeta.

Nova tovarna za impregniranje železniških pragov. Prometno ministrstvo namerava v kaki gozdni pokrajini v Bosni zgraditi novo tovarno za impregniranje železniških pragov. Potrebni material, stroji itd. se bo nabavil v Nemčiji na račun nemške vojne odškodnine.

TRŽNE CENE.

Tržne cene v Mariboru

dne 1. februarja 1923. (Cene v dinarjih).

1. Meso: Govedina I—III 16—14, sveži jezik 15—, vami 7—, pljuča 5—, ledvice 13—, gobec —, možgani 11—, parkli 6—, vime 12—18, loj 5—14. — Teletina I—II 16—15, jetra 15—, pljuča 15—, ledvice —, Svinjetina prašičje meso 22—25, salo 32—, števna mast 3000, pljuča 10—, jetra 12—, ledvice 15—, glava 14—, noge 9—, slanina sveža 35—37, papricirana 40—, prekajena 35—, mast 35 do 39—, prekajeno meso 35—40, prekajene noge 16—, prekajen jezik 30—, prekajena glava 15—, amerik. mast —, — Drobniča: Kostrunovo meso —, jagetina —, kozje meso —, kozlički —.

2. Klobase: krakovski 40—, debrecinske 25—, brunšviške 21—, pariške 22—50, posebne 22—50, safalade 22—50, hrenovke 25—, kranjske sveže 45—, prekajene —, meseni sir 20—, poljske salame —, pretisnjene klobase 25—.

3. Konjsko meso: I 8—, II 7—.

4. Kozje: konjske, komad 150—, gove 20—, telečje 22—50, svinjske 8—9, usnje 90—120, podplati 140—.

5. Perutnina: Piščanec majhen —, večji —, kokoš 30—40, raca 25—30, gos 60 do 90, golob —, zajec domač (majhen) 5—, zajec domač (večji) 7—50.

6. Divjačina: Zajec komad —, srne kg —.

7. Ribe: Karpi —, belice —, ščuke —, šabe (komad) —, raki (komad) —.

8. Mlečni izdelki: mleko (liter) 3—50 do 4, surovo maslo (kg) 52—, smetane 15 do 16, čajno maslo —, maslo —, sir, ermentalski 120—, polementalski 50—57, trapistni 30—35, grovski 45—, tilsiški 40—, parmezani 100—, sirček (komad) 6—7, jajca komad 2—25.

9. Pijača: Vino novo 7—9, vino staro 12—14, pivo 5—50, stekl. pive 2—75, žganje 25—30.

10. Kruh: Bel (kg) 7—50, črn 6—50 ržen —, žemlja (6—5 dkg) komad 0—75, mlečni kruh —.

11. Sadje: Jabolka I 4—, II 2—50, slive suhe 5—7, marelice —, breskve —, kostanj surove —, kostanj pečeni —, hruške I 3—5, II —, limone (komad) 0—75—1—50, oranže 1—1—50, rožice 7—, fig 8—, dateljni —, mandeljni 55—, orehi 6—, orehi luščeni 30—.

12. Specerijsko blago: Kava I 65—, II 42—, kava pražena I 70—, II 40—50, riz 10—14, sol 4—, poper cel 30—40, poper mlet 35—, paprika 40—50, testenine 12—15, sladkor v prahu 24—, sladkor v kristalu 22—, sladkor v kockah 24—, kvas 20—, škrob pšeničen 15—, rižev 25—, kis navadni (liter) 2—, vinski 8—, olje namiznog 28—31, bučno 34—, špirit denat. 14—, milo 17—20.

13. Zito: Pšenica 4—50, rz 4—, ječmen 4—, oves 3—50, koruza 4—, proso 4—, ajda 3—50, fižol navadni 4—5, fižol rajni —, grah —, leča 12—.

14. Mleviski izdelki: Pšenična moka 0 7—50, 1 7—25, 4 6—25, 6 6—25, kaša 7—50, ješprenj 6—50, otrobi 2—75, koruzna moka 4—50, koruzni zdrob 5—50—6—, pšenični zdrob 7—75, ječmenova moka —, ajdova moka 1 9—2 8—, ajdova kaša (liter) 7—8, ržena kava 10—15, cikorkija 21—.

15. Krma: Seno sladko 185—225, seno kisto —, otava —, detelja —, ovsena slama 125—175—, pšenična slama —, ržena slama — (za 100 kg).

16. Kurivo: Drva trda 175—, mehka 120— (za m³), premog. trboveljski 40—50, velenjski 26—50 (za 100 kg) ogelje 2—, koks 1—40 (za kg), liter petrolej 6—50, liter benzina 25—, kg karbida 5—00, kg sveč 16—.

17. Zelenjava in podzemljice: salata glavna (kg) —, strunata —, endivija kom. 1—1—25, zelje pozno (kg) 0—00, karfiola (komad) 5—10, spargeljni šopek —, kupček spinac —, kumare komad —, jedilne buče komad —, grah luščen (liter) —, fižol stročji kupček —, peteril šopek 0—25, zeleni šopek 0—25, čebule 4—7, cesen 10—, pora (komad) 0—50, korenje vrtno 0—25, korenja navadna 0—25, zelenjava za kuhno (šopek) —25, rdeča pesa (komad) 0—50, repa 0—25, koleraba podzemljica (komad) 0—50, krompir zgodnji (kilogr.) —, krompir pozni (kg) 1—50—1—75, hren 5—, zelje kisto 4—50, repa kisto 2—.

Tržne cene v Celju dne 1. februarja.

Govedina I. vrste Din 15, II. vrste 14, Na trgu I. vrste Din 13, II. vrste 12, 1 kg jeter Din 12, 1 kg ledic Din 12, 1 kg loja Din 15, 1 kg loja raztopljenega Din 17.50. Teletina: 1 kg telečjega mesa I. Din 16, II. 15; 1 kg jeter Din 15, 1 kg pljuč Din 9. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. Din 25, II. 22.50, 1 kg pljuč Din 9, 1 kg jeter 12.50, 1 kg glave Din 12.50, 1 kg slanina I. Din 38, II. 36, na debelo 34.50; 1 kg masti Din 40, 1 kg masti na debelo 38, 1 kg šunke 35, 1 kg prekajenega mesa I. Din 32.50, II. 30. Klobase: 1 kg krakovskih Din 32.50, 1 kg braunšviške Din 12.50, 1 kg hrenovk Din 27, 1 kg safalad 22.50, 1 kg posebnih 22.50, 1 kg tlačenk Din 20, 1 kg svežih kranjskih Din 35, 1 komad suhih kranjskih Din 4.50, 1 kg salami fine Din 90. Perutnina: 1 kos, piščanec majhen Din 15, večji 20, 1 kokoš Din 27.50, 1 petelin Din 27.50, 1 puran Din 100, 1 domači zajec, manjši 15, večji 17.50. Divjačina: 1 divji zajec Din 45, 1 kg srne Din 27.50. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 3—3.50, 1 kg surovega masla Din 45, 1 kg čajnega masla Din 65, 1 kg masla Din 40, 1 kg bohinskega sira Din 50—60, 1 kg strčka Din 12, eno jajce Din 2—2.25. Pijače: 1 liter starega vina Din 10—12, 1 liter novega Din 10.12, 1 liter piva Din 6, 1 liter žganja Din 28. Kruh: 1 kg belega kruha Din 7, 1 kg črnega kruha Din 6.50, žemlje 5 do 5 in pol dkg Din 0.50. Sadja: 1 kg jabolka I. Din 4.50, II. Din 3, 1 kg orehov Din 7, 1 kg luščenih orehov Din 30, 1 kg suhih češpelj Din 8—11—, 1 kg suhih hrušk Din 6—7.50. Specerijsko blago: 1 kg pražene kave I. D 70,

II. 64, III. 30; 1 kg sladkorja kristal Din 22, 1 kg sladkorja v kockah Din 24, 1 kg kavine primesi kg 40—44, 1 kg riža I. Din 14, II. 9—; 1 liter namiznega olja Din 30—32, 1 liter bučnega olja Din 32 do 33, 1 kg vinskega kisa Din 4, 1 kg 1 kg moke št.00 Din 7.50, 1 kg moke št. 1 kg moke št. 00 Din 7.50, 1 kg moke št. 0 Din 7.40, 1 kg moke št. 2 Din 7, 1 kg moke št. 4 Din 6.60 1 kg moke št. 6 D 5.80, 1 kg ržene moke Din 5.80, 1 kg kaše Din 6.50, 1 kg ješprenja 5.25, 1 kg otrobov Din 2.50, 1 kg koruzne moke Din 4.25, 1 kg koruznega zdroba Din 5.25, 1 kg pšeničnega zdroba Din 7.60, 1 kg ajdove moke I. 7.60, na drobno pri kg po 10 para več. Zito: q pšenice Din 500, q rži Din 475, q ječmena Din 350, q ovsu Din 350, q prosu Din 375, q nove, sušene koruze Din 325—340, ajde Din 337.50, fižola, ribničana Din 450—500, q graha Din 1200, q leče 1500. Kurivo: q premoga, črni Din 41, rujav 22, m trdih drv 125 Din., 100 kg trdih drv 34—37.50 Din. m mehkih drv 100 Din., 100 kg mehkih drv Din 30. Krma: q sladkega sena Din 225, q pol sladkega sena Din 200, q kislega sena Din 175, slame Din 125. Zelenjava in gobe: 1 kg ohrovtu 6 Din. karfiol 1 glava 3 Din., 1 kg čebule 5 Din. 1 kg česna 12 Din., 1 kg krompirja na debelo Din 1.50, na drobno 1.75, 1 kg repe 2 komada 0.75 Din., 1 krožnik kisle repe 1.50 Din., 1 kg jurčkov suhih gob 15 Din.

Iz življenja in sveta.

Japonski poslanik v Vatikanu.

Kakor smo nedavno poročali, namerava japonski zunanji minister imenovati japonskega poslanika na Vatikanu. Proti tej nameri svojega ministra pa so odločno nastopili budhisti cele Japonske, češ, da bi to imenovanje povečalo prestiž katolicizma. Vlada je radi tega izdala proglas, v katerem utemeljuje to imenovanje. V proglasu slika razmerje med Vatikanom in Japonsko iz leta 1885, ko je papež poslal v Tokio svojega posebnega legata z lastnoročnim pismom na cesarja Meija, v katerem se mu je zahvalil za protekcijo, ki jo je japonski cesar izkazal japonskim katoličanom. Nadalje pravi vlada, da se je imenovanje izvršilo iz diplomatskih razlogov, nikakor pa ne mogoče iz verskih vzrokov. V političnih krogih japonske prestolice se opravičuje imenovanje s tem, da mora biti na Vatikanu, kjer ima svoje zastopnike 27 držav, zastopana tudi Japonska. V ostalem pa je koristno in potrebno, da stopi Japonska v čim tesnejše zveze z zapadnimi narodi. Nasprotnikom tega imenovanja načeljuje grof Otani, za katerim stoje vsi budhisti. Podpira ga na tisoče budističnih svečnikov, ki imajo tudi sicer velik vpliv na zunanjega ministra. Te dni je grof Otani izdal proglas, v katerem pravi, da mora vsa opozicija nastopiti proti temu imenovanju, ker se je bati, da bodo v nasprotnem slučaju katoličani poplavili vso Japonsko in onečastili zemljo večnega Budhe.

Gledališko življenje v Moskvi.

Londonški »Daily Mail« prinaša dopis svojega moskovskega poročevalca, v katerem slika življenje v strokovnih gledališčih. Z radostjo ugotavlja dopisnik, da se je rusko gledališko in glasbeno življenje posebno v Moskvi, povzpelo zopet na predvino višino. Boljševiška vlada — nasprotno, kakor se je doslej mislilo, dopušča, da se gledališča samostojno upravljajo, in celo največje moskovsko gledališče »Zimne«, je v rokah popolnoma zasebne družbe, ki dela naravnost izvrstne kupčije, ne da bi jo zato kdo napadal. Gledališča so vedno napolnjena in žanjejo i materialni i umetniški uspeh. Ruska publika ima kultiviran okus in stavi na režijo in umetniške velike zahteve. Repertoar mora nuditi vedno najboljšo, če hoče uprava računati na uspeh. Na letošnjem repertoaru »Zimna« je poleg Liermontovega »Demona« »Carmen«, »Tosca«, »Faust«, »Traviata« itd. Božično sezono je otvoril balet, ki je v Rusiji vedno na višini. Na tem baletu je ponovno nastopil znani baletni mojster Mordkin, ki je tudi v Londonu in Parizu doživljal pravcete triume. Uspehi baleta je bil ogromen, a poznalo se je, da se je umetnik strogo držal tradicij carističnih baletov. Z baletom tekmujejo za prvenstvo dramski, operni in ostali glasbeni repertoar. Dočim se v »malem hudočestvenom te-

atru« vrše poskusi za vprizoritev kakega Aristofanovega komada, se prireja v »velikem teatru« niz simfoničnih koncertov, na katerih se podajajo Skyabinovi in Wagnerjevi komadi.

Kemalpaša in turške žene.

Na svojem zadnjem inspekcijskem potovanju je imel Kemal-paša govor, v katerem je razpravljal o emancipaciji žene in današnjem položaju turške žene. Žene, je izjavil Kemal-paša, si morajo priboriti enakopravno stališče z moškim. Današnja podrejenost žene možu in njen inferiorni položaj izhajata še iz perzijskega vpliva in ne sme več trajati dalje. V razgovoru z odposlanci mesta Bruse, je dejal Kemal-paša, da morajo turške žene v vsakem pogledu postati enakopravne z moškimi, posebno pa glede vzgoje. V prvi dobi islama so bile muslimanske žene zelo učene, bile so učiteljice in dobre govornice itd. Tudi muslimanska vera predpisuje, da se morajo žene vzgajati kakor moški. V minuli vojni so turške žene znale popolnoma nadomestiti moške pri vsakem domačem delu, pa tudi pri transportu municije in v ravnanju z orožjem. Vse to je v skladu s psihološkim principom sodelovanja žene z moškimi za dosego močnejše in kultivirane družbe. V ostalem pravi Kemal-paša, da so evropske žene v zadnjem času silno napredovale ter so se, kar se tiče poklicov, skoraj popolnoma izenačile z moškimi. In tako bodi tudi v Turčiji.

Izored sodišča.

Trije tatinski bratci.

Šestindesetletni sodar Franc Oeser in 42 letni delavec Miha Vincel, oba v Mariboru, sta se dne 11. decembra l. l. dogovorila, da pojmeta trgovcu Vabiču na Aleksandrovi cesti krasit železje. Sli sta na Vabičovo dvorišče, kjer je Vincel ostal pri vratih na straži, Oeser pa si je na dvorišču naložil na ramo zvez železja. V tem trenutku pa je izstopil iz trgovine na dvorišče trgovec Vabič. Ko sta ga tata opazila, sta zbežala in se hotela skriti. Posrečilo pa se je ju vendar izslediti. Že pri policiji sta začela drug drugega dolžiti raznih tatvin. Zlasti je Vincel vstrgal pri trditvi, da mu je Oeser pripovedoval, da je v družbi z 21 letnim kovaškim pomočnikom Francem Rus ukradel na Koroškem kolodvoru Rudolfu Pečlinu dvigač, ki ga je pozneje prodal ter da je videl Oeserja začetkom oktobra l. l. nositi kokoš in poln nahrbtnik jabolka, ki jih je ukradel nekemu posestniku v Kamnici. Oeser pa je dolžil Vincela, da je ukradel trgovcu Koražiji v Mariboru večjo množino železja, na Koroškem kolodvoru pa južni železnici 30 kg premoga. V preiskavi so se medsebojne obdolžitve izkazale kot resnične. Oeser in Rus sta bila obsojena radi hudočestva tatvine in sicer prvi na 10, drugi pa na 4 mesece težke ječe Vincel pa radi prestopka tatvine na 4 mesece strogega zapora.

12 ran z nožem.

Posestnikova sina Franc in Rudolf Vnuk ter delavca Rudolf Sinič in Karol Kavčič, vsi pri Sv. Jakobu v Slov. Gorah, so se pred okrožnim sodiščem zapovarjali radi hudočestva težke telesne poškodbe. V noči na 25. decembra l. l. so bili današnji obtoženci na sedmini pri posestniku Fluherju na Ploderanci. Tam kaj je bil tudi tesarski pomočnik Josip Glancer iz Spodnje Velke z več tovariši. Na potu domov je staval Franc Vnuk Glancerjevega tovariša Matijo Stohalo radi neke grožnje na odgovor ter mu dal zausnico. Glancer se je za svojega tovariša zavzel. V tem trenutku pa so ga vsi štirje obtoženci obstopili. Začeli so ga obdelovati z noži po obrazu, glavi, hrbtu in rokah tako, da je napadeni dobil vsega skupaj 12 poškodb. Od teh ste poškodbe na znotranji strani levega ramena, sklepa in v zgornji tretini levega nadlakti sami na sebi težki telesni poškodbi. Franc Vnuk in Karol Kavčič priznata, da sta se lotila Glancerja in ga z noži večkrat pehnila. Rudolf Vnuk in Rudolf Sinič pa tajita in valita kričo na ostala dva obtoženca. Sodba se glasi pri Endolfu Vnuk na 6, pri Francu Vnuk na 3 in Karlu Kavčič na 2 mesece ječe, dočim je bil Rudolf Sinič, kateremu se krivda ni dala dokazati, oproščen.

Ne pozabite naročnine!

Moda.

Kako se oblačiš moderno?

»Povejte, g. doktor, v čem se razlikuje eleganca in moda?« — »Predvsem v glavnem pravilu — priprostosti. Moderna je danes skoraj vsaka malo kričeča obleka, ako se drži le v glavnih potezih njenih kapric, dolgo krilo do gležnja, ki se sedaj v prehodnem stanju umetno podaljšuje potom čipkastih nadkril, ali pa s svilo, srebrno in zlatimi nitkami pretkano tančico, ki se kaj prijetno prilaga temnemu ali svetlejšemu krilu iz težkega blaga. Še vedno v modi so jako nizko držani pasovi, akopram se danes v Parizu že zopet vidi skrajšan pas a la directoire. Vendar s tem še ni rečeno, da bi mogla biti vsaka taka obleka tudi okusna.«

»Okusi so jako različni — personalizirajo se po osebah. Tako je ta dama nagnjena k prepričanju, da je le njena obleka iz svile, svilnatga trikoja, creppe de ohine itd., polna čudnih vezenin, obrobjenih z zlatimi čipkami, najelegantnejša in vendar je smatrajo njene rivalinje za preobloženo. Druga stremi le za temnimi barvami, malo, malo vezenine, ako že res mora biti, da poživi oko, kvečjem ozek pas čez ledja iz koščenih ploščic, nizi biserov, ali, kar se najbolje podaja mladim deklicam, z roko narejenimi rožicami istega blaga kot je obleka, poživljenimi v sredini s par bisernicami ali pa par vbodljaji s svetlejšo svilo.«

»Ako želite biti tudi drugače par elegancije, Vam to gotovo ne bode zadostoval.

Nabaviti si bodele morali še nove špičaste angleške čevlje, nove modne rokavice, klobuk je lahko isti, eventualno prenarejen. Vendar bi vsaki svetoval, da, ako že kupi čevlje, kupi take, ki se podajo k vsakemu kostumu, k vsaki obleki, izvzemši seveda zvečer in plesne; najboljši so sedaj v zimi črni, visoki. Še nekaj! Velemeča se posebno sedaj pri tem blatu poslužujejo izrečno onih neokretnih sneženih čevljev, ki vsako, še tako elegantno nožico, samoobsebi umetno, grozno popačijo — jaz, za svoj del, tega ne bi nikdar nosil!«

»Toda, g. doktor, kaj velja pri nakitu kot okusno, modi odgovarjajoče?«

»Milostiva, predvsem malo, jako malo vsega. Veržica okrog vratu z malim medajlončkom naj bode tako velika, da gre pri razpletjenih lasih ravno čez glavo. S tem omehčuje v obliki vratne partije in da precej izrezani obleki diskretnosti pogled. Popolnoma isto velja za zapestnico. V modi, in res tudi dopadljivi, so obročki iz slonove kosti, šiltpata, umetno izrezljani ali pa pokriti v mozaičnih vzorcih z okraski iz drugih tvarin. Dobe se tudi zapestnice, ki niso prave, kar se tiče njih izdelka, vendar se najdejo tudi med temi marsikrat fini in lični obročki, ki se podajo človeku gotovo bolj, nego pa oblastna zlata veriga okoli vitke roke. Prstanov malo, najbolje ničesar in ako že, tedaj ozek obroček s pravim kamnom.«

»Pri večernih toiletah se sedaj pogosto opaža eno ali tudi obojestransko drapirana obleka, ki jo drži umetniško izdo-

lana agra. Da potlej seveda na celi obleki ni potreba ničesar več, ve vsaka poudarja ženska sama. Sicer pa stoji te vrste obleke posebno visokostalitim finim osebam imenitno in jim daje, akopram mogoče obleka ni iz bog ve kaj finega, oni vtis elegancije, ki ga včasih pri najkрасnejših oblekah pogrešamo.«

»Gospod doktor, in kaj je s frizuro?«

»Vsaka dama mora najti sama sebi primerno frizuro, ki odgovarja njeni individualnosti. Gotovo je po frizerki umetno skodrana glavica ljubka in moderna, vendar je vsekakor najlepša, ako se vsaka, ki ima malo spretno roko, sama frizira, najboljši dokaz njeni osebnosti, da poda celi obliki vtis lastnega. Isto velja pri izbiri parfuma. Parfimiraj se malo, toda ne obleke, temveč eno, dve kapljici na telo, eno v perilo — dovolj je. Parfumi naj bode ona sfera, kjer se spaja realno z idealnim — kjer pokaže osebnost višek svojih misli, svojega čustvovanja. Parfimirajte se sami za se, ne za Vašo okolico in pri tem vedno mislite: čim diskretniji je duh, tem ljubkejši, omamljivejši vpliva. Lastna umetnost za se pa je, ako se polagoma navadiš in pozneje izpopolniš v uporabi več vrst parfuma naenkrat, da se konečno dobi oni indiferentni, nenaravni in vendar tako diskretni duh.«

»Toda, g. doktor, to vse so malenkosti, ki se jih najraje prezre!«

»Res, milostiva, toda, ravno v teh malenkostih leži čar, leži učinek cele osebnosti in kdor se ne navadi vseh teh ma-

lih pripomočkov, da so mu navsezadnje že vsakdanje, izgubi pač pri vsem nuanco individualnosti, ki naj znači osebo samo in naj kaže razloček med eno in drugo.«

»Gospod doktor, in ono...«

»Prihodnjič, kaj ne, milostiva, ko pridem zopet k Vam na čajanko in ko mi bode postregli s tako izvrstno kuhinjo, za danes dovolj!«

Pavla Jurovič.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sreda, 14. febr. Traviata, C. Gostuše g. Z. Knittel, član zagrebške opere.
Četrtek, 15. febr. Zaprto.
Petek, 16. febr. Čvor, iz Z. Vojaška predstava.
Sobota, 17. febr. Ljubosumje, B. Gostuše g. Sest, član ljubljanske drame.
Nedelja, 18. februarja ob 15. uri Ljubosumje, izv., ob znižanih cenah. Gostuše g. Osip Sest, režiser ljubljanske drame.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posljuje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 18.—1/2 20. ure
mladin. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

ARKO COGNAC MEDICINAL

2175

Manufakturna trgovina

FRANJO MAJER, MARIBOR

Glavni trg št. 9

Zaloga raznovrstnega češkega sukna, ševijota in kamgarna za moške in ženske obleke, platna, perila, nogavic, sešitih odev, piroteških preprog itd. 5599

Veletrgovina z železnino
Pinter & Lenard

Veliki trg št. 282 Maribor Telefon št. 282

Brazovski naslov: Pinter Maribor

V zalogi se nahaja:

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločevina, štedilniki, žice, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanja za zgradbo in pohištvo, kuhinjska posoda vitra in pločevinasta, kovaško, ključavničarsko in mizararsko orodje, kose, brusni kamni in vsi v železninsko stroko spadajoči predmeti. Blagajne vseh vrst, verige domače tovarne. Postrežba točna, cene solidne! 2576

Perilo,

klobuke

2595 78-20

dežne plašče,

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2

Najboljše in najcenejše

pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačevina, volneno blago, plavina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasniki, nogavice, robci, odeje itd. se dobi prvovrstno pri

L. N. Šoštarich, Maribor
Aleksandrova cesta št. 13. 2577

Čilski soliter

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit, kostni in rudninski superfosfat ter modra galica in žveplo

vedno v zalogi pri

Tonejc & Rozman, Maribor

Aleksandrova cesta 35. 313

Mala oznanila.

English conversation lessons by London born Englishman Applications. Kamniška cesta 5, 1st floor, left hand door. 317 2-1

Kupujem skobelnik za egaliranje, rabljen v dobrem stanju. 2 do 3 metre skobelne dolžine. Ponudbe na Ernest Hackl, Zagreb, Draškovičeva ulica 7. 315

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Gonilni jermeni v vseh dimenzijah, kakor tudi bival. in val. jermeni se dobe pri IVANU KRAVOS, Aleksandrova cesta 17. 284

Anton Stauber
Maribor

Gospeska ulica št. 36

dela

lonce, sklede in peči za prenašati.

Pristopajte
k Jugoslovnski Matici.

Cigaretni papir

Ottoman, Altessa, Zora po zelo ugodni ceni nudim

Drago Rosina, Maribor

Vetrinjska ul. 26. 316

Vinski sod (50 hl)

lesni katran, 500 puš za kolesa in 500 brzda za konje proda 314

F. CVEK, Kamnik

Podpirajte slovenske tvrdke!

Suha drva!

Bukova, borova in brezova prodaja na drobno in debelo v vsaki množini na dom postavljena

Drago Ščekič, Maribor, Rajčeva ulica 7.

10-3

Telefon št. 355. 294

V neizmerni žalosti naznanjajo podpisani vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njih iskrenoljubljena soproga, oz. sestra, gospa

Katka Rajh, roj. Moder

dne 13. februarja 1923 ob 5. uri zjutraj v 28. letu svoje starosti po daljši mučni bolezni in previdena s sv. zakramenti za umirajoče za vedno zatisnila svoje oči.

Pogreb predrage rajke se vrši v četrtek 15. februarja 1923 ob pol 2. uri popoldne iz mrtvašnice tukajšnje bolnice na pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša-zadušnica se bo služila v petek, dne 16. februarja 1923 v župni cerkvi v Limbušu.

Bistrica pri Mariboru, dne 13. februarja 1923.

Franjo Rajh

soprog.

312

Janko Moder
brat

Julka Kefer, roj. Moder
sestra

Pepca Ilgo
polsestra.